

Tarptautinė
migracijos
organizacija

Europos
migracijos
tinklas

Vizų režimo liberalizavimo poveikis Lietuvai

2018/2

EMT STUDIJA

with funding by
the European Union

Šis tyrimas atliktas pagal Europos migracijos tinklo (EMT) 2017 – 2018 m. metinę programą.

EMT – tai ES valstybių narių, Norvegijos ir Europos Komisijos tinklas, skirtas rinkti, analizuoti ir dalintis naujausia, objektyvia ir palyginama informacija migracijos bei prieglobsčio srityje. Lietuvoje EMT veiklą LR Vyriausybės nutarimu vykdo Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) Vilniaus biuras.

Daugiau informacijos apie EMT: www.emn.lt.

Kontaktai:

Europos migracijos tinklo nacionalinis informacijos centras

A. Jakšto g. 12, 4 aukštas

LT-01105, Vilnius

Tel.: +370 5 2624897

Faksas: +370 5 2611326

El. paštas: emnlithuania@iom.int

© Tarptautinė migracijos organizacija (TMO), Europos migracijos tinklas (EMT), 2018

Studijoje pateikta informacija nebūtinai atspindi oficialią Lietuvos Respublikos, Europos Komisijos ar TMO ir jos šalių narių poziciją. Visos teisės saugomos. Kopijuoti visą ar dalimis, taip pat naudoti komerciniais tikslais be TMO Vilniaus biuro raštiško leidimo draudžiama.

Vizų režimo liberalizavimo
poveikis Lietuvai

2018/2

EMT STUDIJA

VILNIUS, 2018

Turinys

SANTRAUKA.....	5
1. NACIONALINĖ SISTEMA.....	7
1.1. Šalies kontekstas.....	8
1.2. Statistinė informacija.....	14
2. TEIGIAMAS VIZŲ REŽIMO LIBERALIZAVIMO POVEIKIS LIETUVAI.....	24
2.1. Šalies kontekstas.....	25
2.2. Statistinė informacija.....	31
3. VIZŲ REŽIMO LIBERALIZAVIMO IŠŠŪKIAI LIETUVOJE.....	36
3.1. Šalies kontekstas.....	37
3.2. Statistinė informacija.....	31
4. PRIEMONĖS, KURIŲ IMTASI SIEKANT UŽKIRSTI KELIĄ GALIMAM PIKTNAUDŽIAVIMUI BEVIZIU REŽIMU...56	
4.1. Šalies kontekstas.....	57
IŠVADOS.....	62

Santrauka

Šioje 2018 m. Europos migracijos tinklo (EMT) studijoje yra nagrinėjamas vizų režimo liberalizavimo poveikis Lietuvai. Studijoje analizuojami ir apžvelgiami įvairūs migracijos rodikliai bei migracijos procesų pasikeitimai 2007-2017 metų laikotarpiu, susiję su buvusiais Jugoslavijos Respublikai Makedonijai, Juodkalnijai (toliau – BJRM), Serbijai, Albanijai, Bosnijai ir Hercegovinai, Moldovai, Gruzijai (Sakartvelui) bei Ukrainai įsigaliojusiu bevizių režimu su Europos sąjungos (ES) šalimis.

Bevizis režimas tarp ES ir Vakarų Balkanų valstybių - BJRM, Juodkalnijos ir Serbijos, įsigaliojo 2009 metų gruodžio 19 dieną. Albanija, Bosnija ir Hercegovina prie bevizio režimo prisijungė 2010 metų gruodžio 15 dieną. Rytų partnerystės šalims bevizis režimas įsigaliojo: Moldovai 2014 metų balandžio 28 dieną, Gruzijai 2017 metų kovo 28 dieną ir Ukrainai 2017 metų birželio 11 dieną.

Vaizdine medžiaga atspindimos tendencijos, nagrinėjamų šalių atžvilgiu, neteisėtos migracijos ir grąžinimų srityse, prieglobsčio prašymų bei priimtų sprendimų dėl prieglobsčio prašymų, asmenų, viršijusių teisėto buvimo laikotarpį, neįleidimų į šalį skaičius bei priežastys. Pateikiamas sąrašas priemonių ir pavyzdžių kaip Lietuva įgyvendino veiksmus, skirtus kovoti su asmenimis, viršijusiais teisėto buvimo laiką bei priemonės, skirtas kovoti su nelegaliu darbu.

Studijoje taip pat apžvelgiami teigiami pokyčiai analizuojamų šalių atžvilgiu turizmo sektoriuje, ekonominė nauda tiesioginių užsienio investicijų į Lietuvą atžvilgiu, prekių eksporto bei importo tendencijos.

Vakarų Balkanų šalys. Bevizis režimas Vakarų Balkanų šalims neturėjo reikšmingos įtakos Lietuvai. Šių valstybių piliečių nelegalių sienos kirtimų, neteisėto buvimo ar teisėto buvimo laiko šalyje viršijimo, nelegalaus darbo, prieglobsčio prašymų, prašymų suteikti trumpalaikę vizą, teigiamų sprendimų dėl prieglobsčio suteikimo, padarytų nusikaltimų skaičius per visą studijoje nagrinėjamą laikotarpį yra labai mažas arba nulinės reikšmės. Tačiau galima pažymėti, kad šių šalių piliečių, atvykstančių į Lietuvą skaičius augo.

Tai turėjo teigiamos įtakos Lietuvos turizmo sektoriui, nes daugiau asmenų apsistojo viešbučiuose ar kitose apgyvendinimo įstaigose. Tiesioginės investicijos iš Vakarų Balkanų valstybių, nors ir nežymiai, bet augo nuo 2012 m. Prekių importas ir eksportas kasmet nuosekliai didėjo.

Rytų partnerystės šalis. Rytų partnerystės šalių piliečiams Lietuva buvo patrauklesnė nei Vakarų Balkanų. Kaip traukos veiksnius galima išskirti šeimos ryšius, įsidarbinimo galimybes (tenkinantį darbo užmokesčio dydį), lengvesnį susisiekimą su Lietuva, artimesnę kultūrinę ir kalbinę patirtį. Per nagrinėjamą laikotarpį augo bendras atvykstančių iš šių šalių asmenų skaičius. Tai lėmė, kad išaugo Rytų partnerystės šalių piliečių, kurie neleidžiami į Lietuvą, skaičius, daugėjo pateikiamų prieglobsčio prašymų, viršijusių teisėto buvimo Lietuvoje laiką bei nelegaliai dirbančių asmenų skaičius. Augo ir pateiktų prašymų suteikti trumpalaikę vizą, išduoti leidimą laikinai gyventi skaičiai.

Moldova. Moldovos atveju, didžiausias skaičius išduotų leidimų laikinai gyventi Lietuvoje buvo 2008 m, t.y. dar iki vizų režimo liberalizavimo, tačiau nuo 2016 m. vėl pastebimas nežymus augimas. Moldovos piliečiams priimtų sprendimų grąžinti duomenys rodo, kad bevizis režimas nepadidino grąžinamų šios šalies piliečių skaičiaus. Apskritai, neteisėto buvimo, prieglobsčio prašymų, prašymų suteikti trumpalaikę vizą ar išduoti leidimą laikinai gyventi skaičius Moldovos piliečiams per visą studijoje nagrinėjamą laikotarpį buvo žemas arba nulinės reikšmės. Šios tendencijos panašios per visą nagrinėjamą 2007 - 2017 m. laikotarpį.

Gruzija. Didžiausias skaičius išduotų leidimų Gruzijos piliečiams buvo fiksuotas 2014 m., tačiau vėliau šis skaičius mažėjo. Per 2007-2017 metus daugiausiai nelegalaus sienų kirtimo atvejų buvo nustatyta Gruzijos piliečių atžvilgiu (886), t.y. 33% nuo bendro visų asmenų, nelegaliai kirtusių išorės sieną, skaičiaus. Atkreiptinas dėmesys, kad Gruzijos piliečių nelegalių sienos kirtimų skaičius buvo didžiausias 2012 m., kuomet išaugo net 2 kartus lyginant su 2011 m. Vėliau priėmus įstatymo pataisas, leidžiančius tam tikrai atvejais sulaikyti prieglobsčio prašytoju, šios tendencijos nuosekliai mažėjo, o 2017 m. buvo fiksuoti tik 2 nelegalaus sienos kirtimo atvejai.

Ukraina. Daugiausiai prašymų išduoti trumpalaikę vizą iš Rytų partnerystės šalių pateikė Ukrainos piliečiai. Pažymėtina, kad Lietuva turi specialią programą, skirtą perkelti ir integruoti lietuvių kilmės Ukrainos piliečius ir jų šeimos narius, gavinčius karo zonoje. Šios šalies piliečiai taip pat tiek 2016, tiek 2017 m. išliko tarp TOP 3 užsieniečių atvykimo, buvimo ir vykimo tranzitu taisyklių pažeidėjų, tačiau turint galvoje ženkliai išaugusį bendrą atvykstančių šios šalies piliečių skaičių¹, neteisėtos migracijos augimas buvo nežymus ir neproporcingas bendram atvykstančiųjų skaičiaus augimui.

Didžiausią dalį tiesioginių investicijų, per studijoje nagrinėjamą laikotarpį, sudarė tiesioginės investicijos iš Ukrainos bei Gruzijos. Lyginant prekių importą ir eksportą didžiausia prekybos partnerė iš nagrinėjamų šalių yra Ukraina. Lietuvos prekių eksporto vertė į Ukrainą 2017 m. padidėjo 20 % – iki 736 mln. eurų, tuo tarpu importo vertė augo 18,1% iki 237,8 mln. eurų.

Pažymėtina, kad Gruzijos ir Ukrainos atveju tendencijos po vizų liberalizavimo datos šiuo metu dar formuojasi, nes atvykimas be vizų šių šalių piliečiams taikomas tik nuo 2017 m.

¹Bendras Ukrainos piliečių kirtusių LR išorės sieną skaičius: 2014 m. – 137 993, 2015 m. – 166 236, 2016 m. – 221 648, 2017 m. – 294 861.

1.

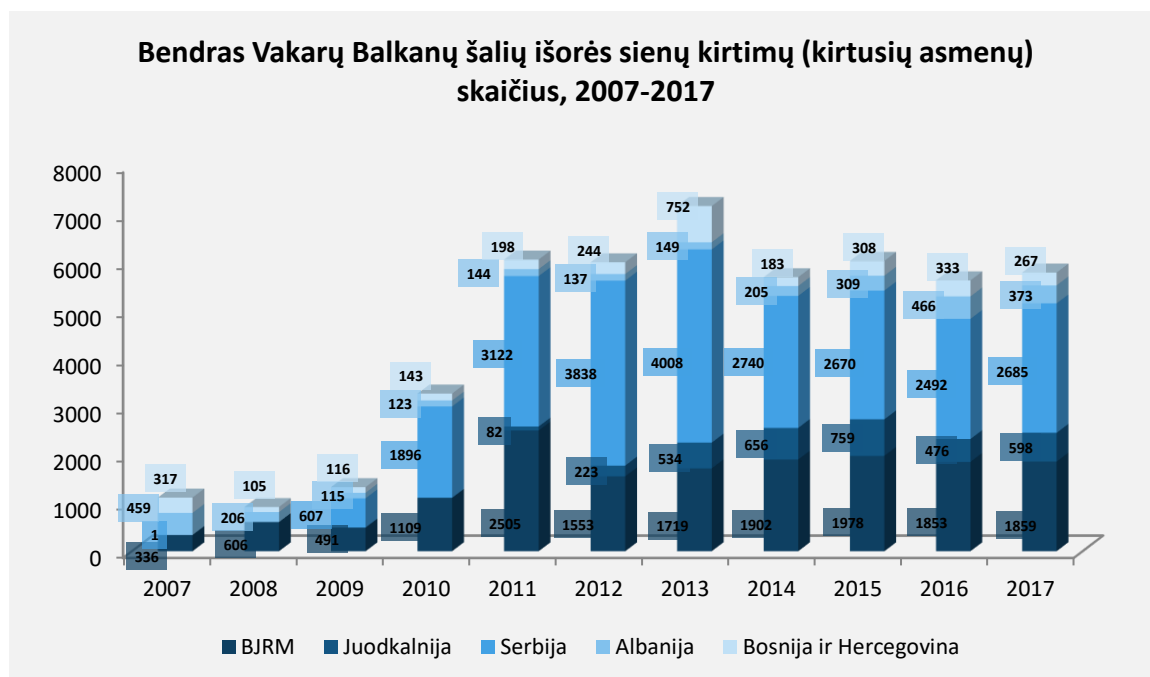
Nacionalinė sistema

1.1. ŠALIES KONTEKSTAS

K1.1. Pateikite trumpalaikių (per pastaruosius dvejus metus) ir ilgalaikių (ilgiau nei per dvejus metus) tendencijų Lietuvoje po bevizio režimo įvedimo analizę, išskirstydami pagal regionus ir aktualias trečiąsias šalis.²

Vakarų Balkanai – BJRM Makedonija (toliau - BJRM), Juodkalnija, Serbija, Albanija, Bosnija ir Hercegovina

Vakarų Balkanų valstybių piliečių bendras išorės sienų kirtimo skaičius per 2007-2014 metų augo, o nuo 2014 metų sienos kirtimų skaičius išliko stabilus. Per 2016 ir 2017 metus atvykstančiųjų skaičius išliko beveik nekintantis. Šių valstybių piliečių išorės sienų kirtimo skaičius yra labai mažas ir nesiekia 1 % nuo bendro išorės sienų kirtimo skaičiaus.

Šaltinis: VSAT duomenys

Neįleidimai į šalį. Pasienvyje neįleistų asmenų iš Vakarų Balkanų valstybių skaičiai nėra dideli. Daugumoje atvejų asmenys buvo neįleisti iki vizų liberalizavimo datos.

Nelegalus išorės sienos kirtimas. Vakarų Balkanų valstybių piliečių nelegalių sienos kirtimų skaičius yra labai mažas. BJRM, Juodkalnijos, Bosnijos ir Hercegovinos atveju per visą 2007-2017 m. laikotarpį nebuvo fiksuoto nei vieno nelegalaus sienos kirtimo atvejo, vienas Serbijos piliečio atvejis bei 4 Albanijos piliečių nelegalaus sienos kirtimo atvejai.

Prašymai išduoti trumpalaikę vizą. Pažymėtina, kad studijoje nagrinėjamų Vakarų Balkanų šalių piliečiai ir po vizų liberalizavimo datos teikė prašymus trumpalaikiai vizai gauti, tačiau tokių prašymų ženkliai sumažėjo. Vizos nereikalingos asmenims, kurie turi pasus su biometriniais duomenimis, tačiau jei asmuo neturi tokio kelionės dokumento jam taikomas įprastas vizų režimas³.

² Atsakymuose pateikite tokią informaciją: padidėjęs atvykimų skaičius, prašymų suteikti prieglobstį skaičius, atsisakymų įleisti į šalį skaičius, sprendimų grąžinti ir sprendimų išsiųsti skaičius.

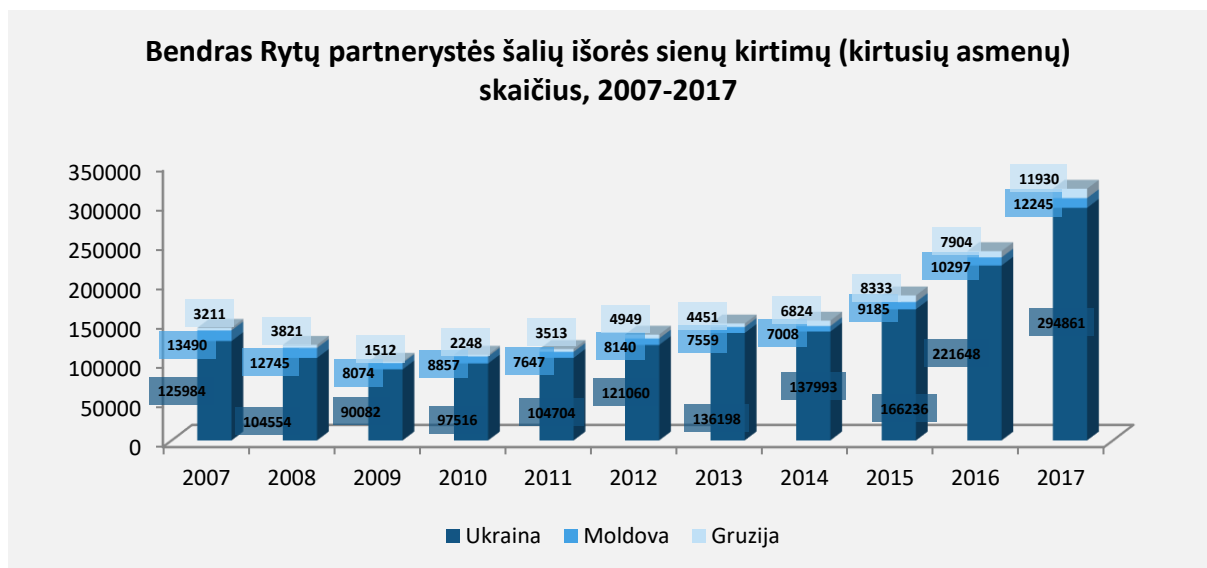
³ Iki vizų liberalizavimo datos BJRM piliečiai pateikė 22 prašymus išduoti vizą, o po šios datos buvo pateiktas 1 prašymas. Juodkalnijos piliečiai pateikė 11 prašymų išduoti trumpalaikę vizą iki vizų liberalizavimo datos. Serbijos piliečiai pateikė 76 prašymus išduoti vizą iki 2009 m., po šios datos buvo pateikti dar 2 tokie prašymai. Albanijos piliečiai prašė išduoti trumpalaikę vizą 452 kartus iki 2010 m., po jų buvo pateiktas tik 1 toks prašymas. 10 prašymų atmesta iki 2010 m., 1 prašymas buvo atmestas 2011m. Bosnijos ir Hercegovinos piliečiai teikė 9 prašymus išduoti trumpalaikę vizą iki 2010 m., po vizų liberalizavimo datos buvo teiktas vos 1 prašymas trumpalaikiai vizai gauti.

Prašymai suteikti prieglobstį. Per visą nagrinėjamą laikotarpį (2007-2017 metus) buvo pateikti tik 3 Vakarų Balkanų valstybių piliečių prašymai suteikti prieglobstį (2 Serbijos piliečiai, 1 Albanijos pilietis).

Sprendimai grąžinti. BJRM, Juodkalnijos ir Bosnijos Hercegovinos šalių piliečiams nebuvo priimta nei vieno sprendimo grąžinti per visą nagrinėjamą laikotarpį. Tuo tarpu Serbijos bei Albanijos piliečiams buvo priimta 10 sprendimų dėl grąžinimo.

Rytų partnerystė - Moldova, Gruzija, Ukraina

Rytų partnerystės šalių piliečių bendras išorės sienų kirtimo skaičius per 2007-2017 metų laikotarpį pastebimai augo. 2017 metais užfiksuotas didžiausias išorės sienų kirtimo skaičius, o didžiausią dalį sudarė lankytojai iš Ukrainos. Moldovos, Gruzijos ir Ukrainos piliečių bendras išorės sienų kirtimo skaičius per pastaruosius du metus didėjo⁴.

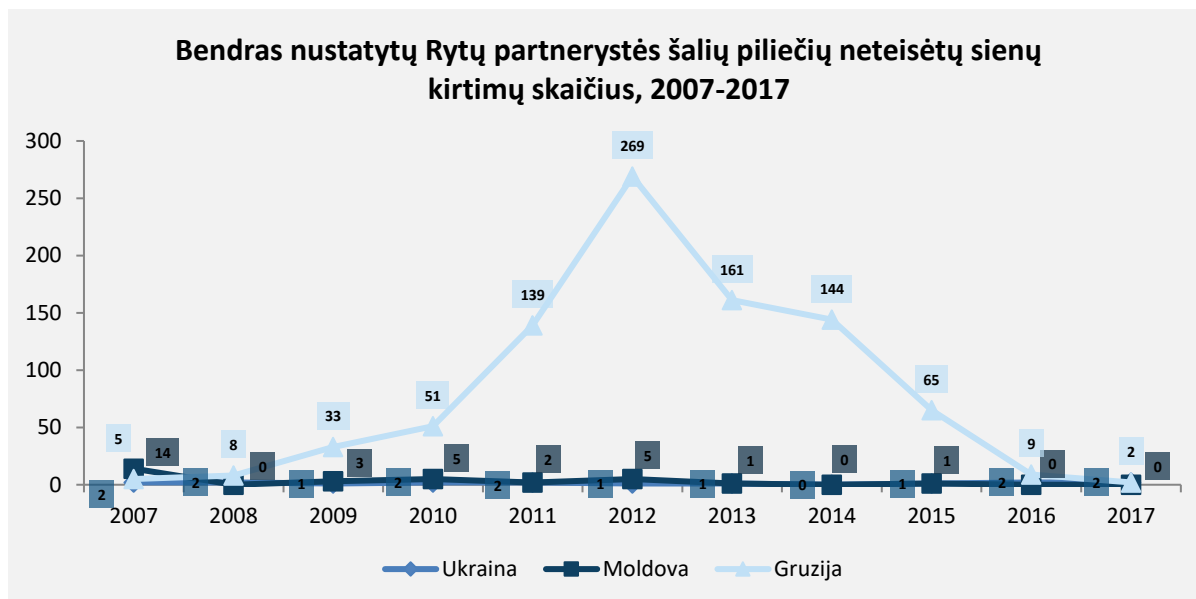
Šaltinis: VSAT duomenys

Nelegalus sienos kirtimas. Rytų partnerystės šalių atveju per 2007-2017 metus daugiausiai nelegalaus sienų kirtimo atvejų buvo nustatyta Gruzijos piliečių atžvilgiu (886), t. y. 33% nuo bendro visų asmenų, nelegaliai kirtusių išorės sieną skaičiaus. Atkreiptinas dėmesys, kad Gruzijos piliečių nelegalių sienos kirtimų skaičius 2012 m. išaugo net 2 kartus lyginant su 2011 m. Vėliau tendencijos nuosekliai mažėjo, o 2017 m. buvo tik 2 nelegalaus sienos kirtimo atvejai. Tai aiškintina tuo, kad 2012 ir vėlesniais metais buvo priimti įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties pakeitimai, kurie nustatė galimybes sulaikyti prieglobsčio prašytojus. Tai ženkliai sumažino neteisėtai atvykstančių Gruzijos piliečių skaičių.

Moldovos piliečių bendras nelegalių sienos kirtimų skaičius buvo 31, t. y. 1.1% nuo bendro visų asmenų, nelegaliai kirtusių išorės sieną skaičiaus. Pažymėtina, kad po vizų liberalizavimo buvo tik 1 nelegalaus Moldovos piliečio išorės sienos kirtimo atvejis.

Ukrainos piliečių, kurie kirto nelegaliai sieną, skaičius nekito per visą laikotarpį, ir sudarė tik 16 atvejų, t. y. 0.5% nuo bendro visų asmenų, nelegaliai kirtusių išorės sieną skaičiaus.

⁴ Moldovos piliečiai išorės sieną per 2016-2017 metus kirto 22542 kartus, t. y. apie 0.3% nuo bendro visų asmenų, kirtusių išorės sieną skaičiaus. Gruzijos piliečiai 19834, t. y. apie 0.3% nuo bendro visų asmenų, kirtusių išorės sieną skaičiaus. Ukrainos 516509, t. y. 8.9% nuo bendro visų asmenų, kirtusių išorės sieną skaičiaus.

Šaltinis: VSAT duomenys

Prašymai išduoti trumpalaikę vizą. Pažymėtina, kad nagrinėjamų šalių piliečiai ir po vizų liberalizavimo datos teikė prašymus vizai gauti. Vizos nereikalingos asmenims, kurie turi pasus su biometriniais duomenimis. Jei asmuo neturi tokio kelionės dokumento jam taikomas įprastas vizų režimas.

Rytų partnerystės šalių piliečiai teikė daugiau prašymų išduoti trumpalaikę vizą, lyginant su Vakarų Balkanų šalių piliečių pateiktais prašymais. Moldovos atveju, šios šalies piliečiai iki 2014 m. (vizų liberalizavimo data) pateikė 11532 prašymus išduoti trumpalaikę vizą, po šios datos buvo pateikti dar 69 tokie prašymai. Atmestų prašymų skaičius nuo 2007 iki 2014 m. buvo 1260, po vizų liberalizavimo datos tokių prašymų atmesta nebuvo.

Gruzijos piliečių pateiktų prašymų išduoti trumpalaikę vizą skaičius 2008 m. išaugo net 6.5 karto (1823 prašymai), lyginant su 2007 m. (279 prašymai). Vėlesniais metais pateiktų prašymų skaičius tolygiai augo, o didžiausias kiekis tokių prašymų buvo pateiktas 2013 m. (4223 prašymai). Didėjant prašymų suteikti trumpalaikę vizą skaičiui, didėjo ir atmestų prašymų skaičius, o 2013 m. buvo atmesta daugiausiai – 1197 (28,3% nuo visų pateiktų prašymų) tokių prašymų. Nuo 2015 m. atmestų prašymų kiekis mažėjo, o 2017 m. buvo atmesti 199 prašymai (16,6% nuo visų pateiktų prašymų). Tai 2.6 karto mažiau nei 2016 m., kuomet buvo atmesti 532 prašymai.

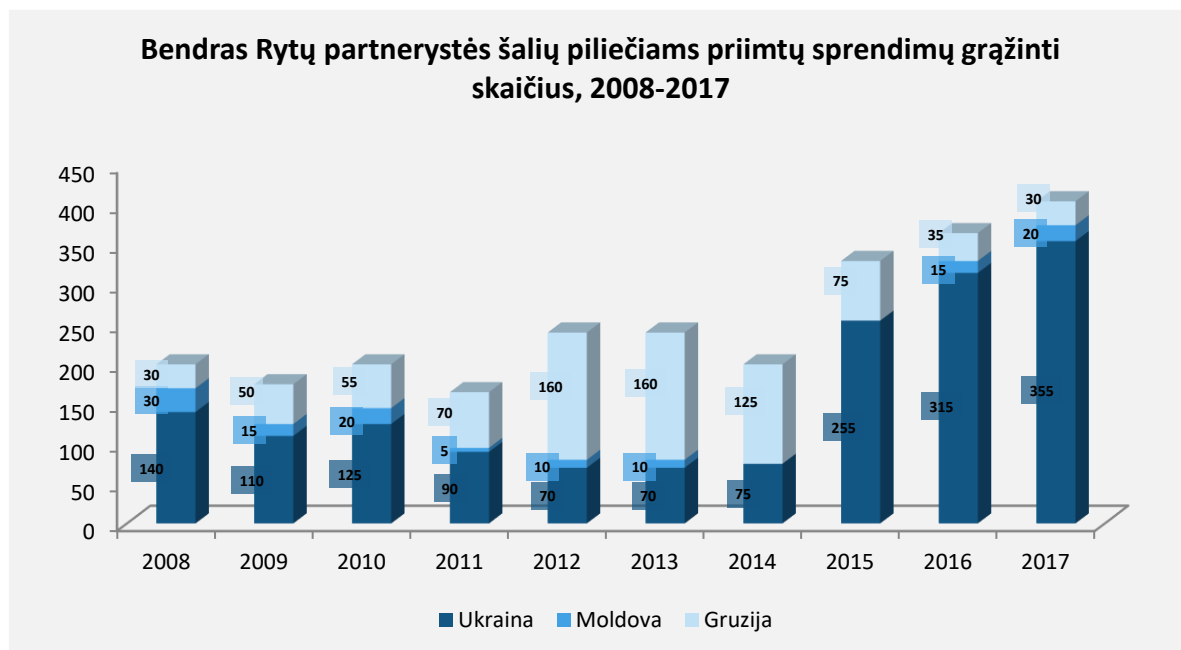
Daugiausiai prašymų išduoti trumpalaikę vizą per visą studijoje nagrinėjamą laikotarpį pateikė Ukrainos piliečiai. 2008 m. buvo pateikta 16 kartų daugiau prašymų išduoti trumpalaikę vizą (15720 prašymai) nei 2007 m. (967), o nuo 2010 m. teikiamų prašymų skaičius augo kasmet. Didžiausias kiekis tokių prašymų buvo pateiktas 2016 m. (91 420 prašymų). Atmestų prašymų skaičius per visą laikotarpį išliko gana tolygus, nepaisant prašymų išduoti trumpalaikę vizą augimo tendencijų.

Prašymai suteikti prieglobstį. Per 2007-2017 metus Gruzijos piliečiai pateikė daugiausiai prašymų suteikti prieglobstį (1184 prašymai) iš visų Rytų partnerystės šalių. Tuo tarpu Moldovos atveju buvo tik 1 prašymas suteikti prieglobstį per visą laikotarpį. Ukrainos piliečiai per nagrinėjamą laikotarpį pateikė 210 prašymus dėl prieglobsčio Lietuvoje. Verta pažymėti, jog 2012 m. bei 2015 m. įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimai išplėtė prieglobsčio prašytojų sulaukymo pagrindus ir tai turėjo įtakos Rytų Partnerystės šalių pateikiamų prieglobsčio prašymų mažėjimui.

Sprendimai grąžinti. Nuo 2008 m. iki 2014 m. buvo priimti 90 sprendimų grąžinti Moldovos piliečius, o 2014 – 2017 m. tokių sprendimų iš viso buvo 35.

Gruzijos atveju priimtų sprendimų grąžinti skaičius nuolat augo iki 2013 m., o nuo 2014 m. kasmet mažėjo (žr. lentelėje apačioje).

Ukrainos atveju nuo 2007 iki 2014 m. sprendimų grąžinti skaičius išliko panašus, tačiau nuo 2015 m. skaičius didėjo (255 atvejų) ir jau buvo 4,6 karto didesnis nei 2014 m. (75 atvejai). Toks išaugimas gali būti siejamas su konfliktu Rytų Ukrainoje bei išaugusiu atvykstančiųjų skaičiumi apskritai. 2016 m. (315 atvejai) ir 2017 m. (355 atvejai) sprendimų grąžinti skaičius Ukrainos piliečiams žymiai nekito.

Šaltinis: Eurostat duomenys

K1.2. Kokie yra pagrindiniai kilmės šalis ir jūsų valstybę narę siejantys ryšiai ar „traukos veiksniai“⁵?

Vakarų Balkanai - BJRM, Juodkalnija, Serbija, Albanija, Bosnija ir Hercegovina

Lietuva neturi specifinių traukos veiksnių Vakarų Balkanų šalims, išskyrus turizmą. Galima pažymėti, kad šių šalių turistų skaičius nuo 2012 m. augo.⁶ Taip pat galima teigti, kad vizų režimo liberalizavimas prisidėjo prie šio turistų srauto didėjimo.

Rytų partnerystė - Moldova, Gruzija, Ukraina

Rytų partnerystės šalims Lietuva yra patrauklesnė nei Vakarų Balkanų šalims. Kaip traukos veiksnius būtų galima išskirti: šeimos ryšius, palankesnes įsidarbinimo galimybes, lengvesnį susiekimą, socialinę integraciją, kuri yra lengvesnė dėl rusų kalbos mokėjimo. Nemaža dalis lietuvių moka rusiškai, todėl Rytų partnerystės šalių piliečiams yra lengviau adaptuotis bei socializuotis.

Taip pat reikia pažymėti, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. liepos 29 d. priėmė nutarimą Nr. 773 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių, lietuvių kilmės asmenų ir jų šeimos narių, gyvenančių Ukrainos Krymo Autonominėje Respublikoje, Sevastopolio mieste, Donecko ir Luhansko srityse, perkėlimo į Lietuvos Respubliką ir valstybės paramos jų integracijai“. 2016 m. parama integracijai Pabėgėlių priėmimo centre naudojosi 52 asmenys iš Ukrainos. 106 ukrainiečiams parama integracijai pradėta teikti LR savivaldybėse. Ši programa tebetęsiama.

K1.3. Kokios nacionalinės įstaigos ir (arba) valdžios institucijos dalyvauja įgyvendinant vizų režimo liberalizavimo procesą ir koks jų vaidmuo šiame procese?⁷

⁵ Tai gali būti: diaspora, istoriniai šalių ryšiai, prieglobsčio prašytojų gaunama socialinė parama, tikimybė gauti leidimą gyventi arba ilgalaikę vizą, programos (turizmo, šeimos ryšių, verslo), skirtos pritraukti tam tikrų kategorijų migrantus, besinaudojančius bevizio režimu.

⁶ BJRM atveju turistų skaičius augo 2012 m. - 2013 m., tačiau 2014 m. skaičius mažėjo 2.5 karto lyginant su 2013 m., o nuo 2015 m. turistų srautas augo. Juodkalnijos piliečių skaičius tolygus per visą laikotarpį, išskyrus 2015 m., kai skaičius didėjo 2.5 karto lyginant su 2014 m. duomenimis. Serbijos piliečių apsisistojusių viešbučiuose ir kitose apgyvendinimo įstaigose skaičius augo per visą laikotarpį, o 2016 m. buvo 3.4 karto didesnis nei 2015 m. Albanijos piliečiai taip pat vis gausiau lankė Lietuvą, didžiausias šios šalies piliečių skaičius buvo 2014 -2015 m. Bosnijos ir Hercegovinos atveju 2013 m. lankytojų buvo 10 kartų daugiau nei 2012 m., tačiau po to skaičiai mažėjo ir lankymosi tendencijos liko panašios.

Užsienio reikalų ministerija

- dalyvauja formuojant ir įgyvendinant Lietuvos Respublikos vizų politiką.

Vidaus reikalų ministerija

- formuoja valstybės politiką migracijos srityje, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

- koordinuoja ir prižiūri Lietuvos valstybės paramos užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos Respublikoje, integracijai teikimą;
- analizuoja užsieniečių integracijos procesus; rengia ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei teisės aktų dėl užsieniečių integracijos projektus; koordinuoja ir prižiūri Lietuvos valstybės paramos užsieniečių, gavusių prieglobstį Lietuvos Respublikoje, integracijai teikimą.

Migracijos departamentas

- organizuoja Šengeno ir nacionalinių vizų, pažymų, patvirtinančių ES valstybės narės piliečio teisę gyventi Lietuvos Respublikoje laikinai arba nuolat, leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojo leidimų gyventi ES, Sąjungos piliečio šeimos nario leidimų gyventi šalyje korteles (laikinais ir nuolat), asmens be pilietybės ir pabėgėlio kelionės dokumentų, užsieniečio pasų, užsieniečio registracijos pažymėjimų išdavimą;
- priima sprendimus leidimų laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojo leidimų gyventi ES, užsieniečių pasų išdavimo klausimais;
- vykdo prieglobsčio suteikimo procedūrą ir priima sprendimus šiais klausimais, organizuoja priimtų sprendimų prieglobsčio klausimais vykdymą;
- priima sprendimus dėl užsieniečių grąžinimo ar išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos, organizuoja priimtų sprendimų dėl užsieniečių išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos vykdymą, išduoda laikinąjį kelionės dokumentą;
- sudaro ir tvarko Užsieniečių, kuriems draudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką, nacionalinį sąrašą.
- teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymus dėl darbo rinkos ir užimtumo rėmimo, užsieniečių (iš trečiųjų šalių) įsidarbinimo Lietuvos Respublikoje.

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos

- išduoda Šengeno ir nacionalines vizas.

Policijos departamentas

- kontroliuoja ir koordinuoja migracijos padalinių veiklą ir teikia jiems rekomendacijas bei nurodymus.

Migracijos padaliniai

- priima sprendimus dėl užsieniečių įpareigojimo išvykti iš Lietuvos Respublikos, grąžinimo į užsienio valstybę, vykdo užsieniečių išsiuntimą iš Lietuvos Respublikos;
- priima užsieniečių prašymus suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje ir atlieka pirminę apklausą;
- atlieka užsieniečių teisėto buvimo valstybėje kontrolę.
- laikinai apgyvendina prieglobstį gavusius, perkeltus į Lietuvos Respubliką ir nelydimus nepilnamečius užsieniečius;
- ES valstybės narės piliečių teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, leidimus laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojo leidimus gyventi ES, Sąjungos piliečio šeimos nario leidimų gyventi šalyje korteles (laikinais ir nuolat), asmens be pilietybės ir pabėgėlio kelionės dokumentus, užsieniečio pasus, tvirtina kvietimus užsieniečiui laikinai atvykti į Lietuvos Respubliką, pratęsia Šengeno vizos galiojimą.

Pabėgėlių priėmimo centras

- įgyvendina prieglobstį gaunančių užsieniečių socialinę integraciją;

⁷ Pavyzdžiui: nurodymų pasienio patruliams ir įrangos pakeitimai.

- apgyvendina užsieniečius, kuriems yra suteiktas apsisprendimo laikotarpis, per kurį jie, kaip esančios ar buvusios su prekyba žmonėmis susijusių nusikaltimų aukos, turi priimti sprendimą, ar bendradarbiauti su ikiteisminio tyrimo įstaiga ar teismu, tiriančiais su prekyba žmonėmis susijusius nusikaltimus.

Lietuvos darbo birža

- išduoda užsieniečiams leidimus dirbti;
- priima sprendimus, kad užsieniečio darbas atitinka Lietuvos Respublikos darbo rinkos poreikius.

Valstybės sienos apsaugos tarnyba

- dalyvauja įgyvendinant valstybinę migracijos procesų kontrolę;
- priima ir išlaiko sulaikytus ir apgyvendintus užsieniečius;
- vykdo pirminę prieglobsčio suteikimo procedūrą;
- vykdo užsieniečių išsiuntimą iš Lietuvos Respublikos.
- išduoda Šengeno vizas;
- atlieka atvykstančių į Lietuvos Respubliką asmenų kontrolę;
- vykdo pirminę prieglobsčio suteikimo procedūrą;
- priima sprendimus dėl užsieniečių neįleidimo į Lietuvos Respubliką.

K1.4. Ar pasikeitė šalies įstatymai įvedus bevizį režimą? Jei taip, paaiškinkite pokyčių apimtį ir poveikį piliečiams, atvykstantiems iš trečiųjų šalių, analizuojamų šioje studijoje?

Pažymėtina, kad atskirų teisės aktų, skirtų studijoje nagrinėjamos šalims, priimta nebuvo.

K1.5. Ar vyko visuomenės ir (ar) politikų debatai dėl vizų režimo liberalizavimo Lietuvoje? Jei taip, kokie buvo pagrindiniai svarstomi klausimai ir kaip tai paveikė šalies politiką?

Gerai kaimyniniai santykiai su Rytų partnerystės šalimis - nuoseklus Lietuvos užsienio politikos prioritetas. Lietuva yra aktyvi Rytų partnerystės politikos rėmėja ES, demonstruojanti politinę paramą, o dvišaliuose projektuose papildomai teikianti paramą atskiroms Rytų partnerystės šalims. Lietuva visada teigiamai pasisakė dėl vizų liberalizavimo režimo tiek Rytų Partnerystės, tiek ir Vakarų Balkanų šalims. Pažymėtina, kad Lietuva teikė ekspertinę paramą Gruzijai, Ukrainai ir Moldovai įgyvendinant asociacijos susitarimų įsipareigojimus. Vadovaujantis nacionalinės teisės reikalavimais buvo rengiamos Lietuvos Respublikos pozicijos dėl Vizų kodekso keitimo reikalavimų studijoje nagrinėjamos šalims bei svarstytos Lietuvos Respublikos Seime. Seimo nariai bei LR Prezidentė skatino greičiau panaikinti vizų reikalavimą Ukrainai ir Gruzijai, taip pat kaip ir Vakarų Balkanų šalims.

K1.6. Ar turite kitų šiam skyriui svarbių pastabų, neaptartų aukščiau pateiktuose klausimuose? Jei taip, pateikite jas žemiau esančiame laukelyje.

Neteisėtos migracijos mastai Lietuvoje mažėja – tiek sulaikytų asmenų, atvykstančių į Lietuvą neteisėtai kertant valstybės sieną, tiek sulaikytų šalies viduje. Toks sumažėjimas gali būti siejamas su stiprinama išorės sienų kontrole ir įteisintais/išplėstais prieglobsčio prašytojų sulaikymo pagrindais. Tai turėjo įtakos Gruzijos piliečių neteisėtos migracijos sumažėjimui. Taip pat verta paminėti, kad didžiajai daliai neteisėtų migrantų Lietuva yra tranzito valstybė pakeliui į Vakarų Europos ar Skandinavijos šalis.

1.2. STATISTINĖ INFORMACIJA

N.B. *Vizų panaikinimo įsigaliojimo datos: BJRM, Juodkalnija ir Serbija (2009-12-19), Albanija, Bosnija ir Hercegovina (2010-12-15), Moldova (2014-04-28), Gruzija (2017-03-28) ir Ukraina (2017-06-11).

1.2.1. lentelė. Bendras bevizių šalių piliečių išorės sienų kirtimų (kirtusių asmenų) skaičius⁸

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) (nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo ir 2 metų po to)											
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
Bendras bevizių šalių piliečių išorės sienų kirtimų (kirtusių asmenų) skaičius												Papildoma informacija (pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)
BJRM	336	606	491	1109	2505	1553	1719	1902	1978	1853	1859	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Juodkalnija	0	0	0	0	82	223	534	656	759	476	598	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Serbija	1	0	607	1896	3122	3838	4008	2740	2670	2492	2685	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Albanija	459	206	115	123	144	137	149	205	309	466	373	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Bosnija ir Hercegovina	317	105	116	143	198	244	752	183	308	333	267	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Moldova	13490	12745	8074	8857	7647	8140	7559	7008	9185	10297	12245	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Gruzija	3211	3821	1512	2248	3513	4949	4451	6824	8333	7904	11930	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Ukraina	125984	104554	90082	97516	104704	121060	136198	137993	166236	221648	294861	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Iš viso	143798 3.6%	122037 3.1%	100997 3%	111892 2.8%	121915 2.7%	140144 2.4%	155370 2.6%	157511 2.8%	189778 3.7%	245469 4.4%	324818 5.6%	
Bendras išorės sienų kirtimų (kirtusių asmenų) skaičius⁹	3981 856	3916 444	3341 271	3905 138	4514 402	5617 233	5913 722	5607 908	5153 236	5506 542	5777 176	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys

⁸ Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu. Rodiklis rodo ES (ir Norvegijos) išorės sienų kirtimus.

⁹ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų sienų kirtimų (kirtusių asmenų)

1.2.2. lentelė. Bendras bevizių šalių piliečių nustatytų nelegalių sienų kirtimų skaičius¹⁰

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo ir 2 metų po to)</i>											
Bendras bevizių šalių piliečių nustatytų nelegalių sienų kirtimų skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Juodkalnija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Serbija	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Albanija	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	1	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Bosnija ir Hercegovina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Moldova	14	0	3	5	2	5	1	0	1	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Gruzija	5	8	33	51	139	269	161	144	65	9	2	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Ukraina	2	2	1	2	2	1	1	0	1	2	2	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Iš viso	21 16.6%	10 9.3%	37 24.6%	58 33.1%	143 51.8%	279 54.9%	163 46.4%	144 30.5%	67 24.8%	11 7%	5 5.8%	
Bendras nustatytų nelegalių sienų kirtimų skaičius ¹¹	126	107	150	175	276	508	351	472	270	156	86	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys

¹⁰ Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu. Taip pat žr. „Frontex“: Nustatytų nelegalių sienų kirtimų vandeniu ir sausuma skaičius, adresu: <http://frontex.europa.eu/trends-and-routes/migratory-routes-map/>

¹¹ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų nelegalių sienų kirtimų.

1.2.3. lentelė. Bendras trečiųjų šalių prašymų išduoti trumpalaikę vizą skaičius¹²

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) (nurodykite visus turimus duomenis arba <u>bent</u> 2 paskutinių metų iki vizų panaikinimo)											Papildoma informacija (pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
Bendras trečiųjų šalių prašymų išduoti trumpalaikę vizą skaičius												
BJRM	3	16	3	1	0	0	0	0	0	0	0	Vizų informacinės sistemos duomenys
Juodkalnija	0	6	5	0	0	0	0	0	0	0	0	Vizų informacinės sistemos duomenys
Serbija	5	43	28	1	1	0	0	0	1	0	0	Vizų informacinės sistemos duomenys
Albanija	11	166	171	104	18	1	0	0	0	0	0	Vizų informacinės sistemos duomenys
Bosnija ir Hercegovina	2	3	2	2	1	0	0	0	0	0	0	Vizų informacinės sistemos duomenys
Moldova	104	2055	1653	1914	1918	1559	1839	490	25	33	11	Vizų informacinės sistemos duomenys
Gruzija	279	1823	1999	1688	2816	3567	4223	3863	2608	3749	1197	Vizų informacinės sistemos duomenys
Ukraina	967	15720	13829	15397	22154	26427	30040	37891	74127	91420	48949	Vizų informacinės sistemos duomenys
Iš viso	1371	19832	17690	19107 6,9%	26908 7,8%	31554 7,6%	36102 7,7%	42244 9,1%	76761 18,1%	95202 22,6%	50157 12,1%	
Bendras visų trečiųjų šalių prašymų išduoti trumpalaikę vizą skaičius¹³	NI	NI	NI	276880	345765	416851	471838	463709	423189	421143	413966	Eurostat duomenys

Jei neturite duomenų, reikalaujamų aukščiau esančioje lentelėje (pvz., 2007 m.), paaiškinkite kodėl:

Vizos nereikalingos asmenims, kurie turi pasus su biometriniais duomenimis. Jei asmuo neturi tokio kelionės dokumento jam taikomas įprastas vizų režimas. Naudojami nacionalinės Vizų informacinės sistemos duomenys.

¹² Žr. DG HOME Šengeno vizų statistiką, adresu: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy_en#stats. Jei jūsų valstybė narė vis dar taiko vizų reikalavimus, ištrinkite „N/A“ ir užpildykite visą lentelę.

¹³ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų prašymų išduoti trumpalaikę vizą.

1.2.4. lentelė. Bendras atmestų trečiųjų šalių prašymų išduoti trumpalaikę vizą skaičius¹⁴

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) (nurodykite visus turimus duomenis arba <u>bent</u> 2 paskutinių metų iki vizų panaikinimo)											Papildoma informacija (pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
Bendras atmestų trečiųjų šalių prašymų išduoti trumpalaikę vizą skaičius												
BJRM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Vizų informacinės sistemos duomenys
Juodkalnija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Vizų informacinės sistemos duomenys
Serbija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Vizų informacinės sistemos duomenys
Albanija	0	5	2	3	1	0	0	0	0	0	0	Vizų informacinės sistemos duomenys
Bosnija ir Hercegovina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Vizų informacinės sistemos duomenys
Moldova	18	238	310	367	217	51	51	8	0	0	0	Vizų informacinės sistemos duomenys
Gruzija	7	419	410	671	718	1071	1197	951	593	532	199	Vizų informacinės sistemos duomenys
Ukraina	17	328	278	172	359	197	304	119	747	177	358	Vizų informacinės sistemos duomenys
Iš viso	42	990	1000	1213	1295	1319	1552	1078	1340	709	557	
Bendras visų atmestų trečiųjų šalių prašymų išduoti trumpalaikę vizą skaičius¹⁵	NI	NI	NI	3 501	3 641	3 830	4 262	4 253	5 757	4 472	4 932	Eurostat duomenys

Jei neturite duomenų, reikalaujamų aukščiau esančioje lentelėje (pvz., 2007 m.), paaiškinkite kodėl:

Vizos nereikalingos asmenims, kurie turi pasus su biometriniais duomenimis. Jei asmuo neturi tokio kelionės dokumento jam taikomas įprastas vizų režimas. Naudojami nacionalinės Vizų informacinės sistemos duomenys.

¹⁴ Žr. DG HOME Šengeno vizų statistiką, adresu: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/visa-policy_en#stats. Jei jūsų valstybė narė vis dar taiko vizų reikalavimus, ištrinkite „N/A“ ir užpildykite visą lentelę.

¹⁵ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų atmestų prašymų išduoti trumpalaikę vizą.

1.2.5. lentelė. Bendras bevizių šalių prašymų suteikti prieglobstį skaičius¹⁶

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) (nurodykite visus turimus duomenis arba <u>bent</u> 2 paskutinių metų iki vizų panaikinimo ir 2 metų po to)											Papildoma informacija (pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
Bendras bevizių šalių prašymų suteikti prieglobstį skaičius												
BJRM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Juodkalnija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Serbija	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Albanija	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Bosnija ir Hercegovina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Moldova	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Gruzija	13	9	76	249	229	305	121	117	48	7	10	Migracijos departamento duomenys
Ukraina	1	3	1	1	0	5	5	70	65	26	33	Migracijos departamento duomenys
Iš viso	15 3.1%	13 2.4%	77 17.1%	252 50%	229 43.4%	310 49.4%	126 31.5%	187 37.7%	113 38.8%	33 7.7%	43 7.1%	
Bendras visų trečiųjų šalių suteikti prieglobstį skaičius¹⁷	480	540	449	503	527	627	399	496	291	425	599	Migracijos departamento duomenys

¹⁶ Žr. Eurostat: prieglobsčio prašytojai ir pirmą kartą prašantieji pagal pilietybę, amžių ir lytį. Metiniai suvestiniai duomenys (suapvalinti) [migr_asyappctza]. Gruzija ir Ukraina gali pateikti mėnesinius duomenis.

¹⁷ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų prašymų suteikti prieglobstį.

1.2.6. lentelė. Bendras teigiamų sprendimų dėl prieglobsčio bevizių šalių prieglobsčio prašytojams suteikimo skaičius¹⁸

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo ir 2 metų po to)</i>											
Bendras teigiamų sprendimų dėl prieglobsčio bevizių šalių prieglobsčio prašytojams suteikimo skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Juodkalnija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Serbija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Albanija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Bosnija ir Hercegovina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Moldova	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Gruzija	3	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Ukraina	0	0	0	0	0	4	4	31	26	0	2	Migracijos departamento duomenys
Iš viso ¹⁹	3	0	0	0	0	4	5	32	26	0	2	

¹⁸ Žr. Eurostat: Pirmosios instancijos sprendimai dėl prašymų pagal pilietybę, amžių ir lytį. Metiniai suvestiniai duomenys (suapvalinti) [migr_asydcfsta]; iš viso teigiamų sprendimų, įskaitant tik prašytojus, turinčius pabėgėlio ir papildomos apsaugos statusą (apvalinti iki 5).

¹⁹ 8 nagrinėjamų valstybių

1.2.7. lentelė. Bendras neigiamų sprendimų dėl prieglobsčio bevizių šalių prieglobsčio prašytojams suteikimo skaičius²⁰

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo ir 2 metų po to)</i>											
Bendras neigiamų sprendimų dėl prieglobsčio bevizių šalių prieglobsčio prašytojams suteikimo skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Juodkalnija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Serbija	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Albanija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Bosnija ir Hercegovina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Moldova	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Gruzija	3	4	19	114	213	232	69	33	33	9	2	Migracijos departamento duomenys
Ukraina	0	3	0	0	0	1	0	7	26	22	1	Migracijos departamento duomenys
Iš viso ²¹	3	7	19	116	215	233	69	40	59	31	3	

²⁰ Žr. Eurostatą: pirmosios instancijos sprendimai dėl prašymų pagal pilietybę, amžių ir lytį. Metiniai suvestiniai duomenys (suapvalinti) [migr_asydcfst].²¹ 8 nagrinėjamų valstybių

1.2.8. lentelė. Bendras teigiamų ir neigiamų sprendimų dėl prieglobsčio prašytojų skaičius (populiariausių tautybių penketas, nebūtinai iš bevizių šalių)²²

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) (nurodykite visus turimus duomenis)											
Bendras teigiamų sprendimų dėl prieglobsčio prašytojų skaičius (tautybių penketas, nebūtinai iš bevizių šalių)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Papildoma informacija (pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)
1 tautybė	Rusija	Rusija	Rusija	Rusija	Rusija	Rusija	Afganistanas	Afganistanas	Ukraina	Sirija	Sirija	Migracijos departamento duomenys
2 tautybė	Uzbekistanas	Afganistanas	Afganistanas	Afganistanas	Afganistanas	Afganistanas	Rusija	Rusija	Irakas	Be pilietybės	Eritrėja	Migracijos departamento duomenys
3 tautybė	Etiopija	Uzbekistanas	Šri Lanka	Šri Lanka	Baltarusija	Baltarusija	Baltarusija	Ukraina	Rusija	Rusija	Be pilietybės	Migracijos departamento duomenys
4 tautybė	Irakas	Irakas	Uzbekistanas	Baltarusija	Irakas	Eritrėja	Sirija	Sirija	Afganistanas	Azerbaidžianas	Tadžikistanas	Migracijos departamento duomenys
5 tautybė	Kamerūnas	Kamerūnas	Irakas	Irakas	Nepalas	Ukraina	Ukraina	Baltarusija	Tadžikistanas	Tadžikistanas	Turkija	Migracijos departamento duomenys
Iš viso²³	3	0	0	0	0	4	5	32	26	0	2	Iš 8 nagrinėjamų valstybių
Bendras neigiamų sprendimų dėl prieglobsčio prašytojų skaičius (tautybių penketas, nebūtinai iš bevizių šalių)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Papildoma informacija (pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)
1 tautybė	Rusija	Rusija	Rusija	Gruzija	Gruzija	Gruzija	Gruzija	Gruzija	Gruzija	Ukraina	Rusija	Migracijos departamento duomenys
2 tautybė	Vietnamas	Baltarusija	Gruzija	Rusija	Rusija	Vietnamas	Vietnamas	Vietnamas	Ukraina	Rusija	Armėnija	Migracijos departamento duomenys
3 tautybė	Gruzija	Gruzija	Kuba	Vietnamas	Kirgizija	Rusija	Rusija	Rusija	Rusija	Gruzija	Baltarusija	Migracijos departamento duomenys
4 tautybė	Kazachstanas	Indija	Pakistanas	Armėnija	Šri Lanka	Kirgizija	Baltarusija	Indija	Baltarusija	Irakas	Irakas	Migracijos departamento duomenys
5 tautybė	Nepalas	Kongo DR	Be pilietybės	Afganistanas	Uzbekistanas	Afganistanas	Pakistanas	Ukraina	Vietnamas	Afganistanas	Kuba	Migracijos departamento duomenys
Iš viso²⁴	3	7	19	116	215	233	69	40	59	31	3	

²² Tikslas – sudaryti platesnį kontekstą. Į penketuką gali būti įtrauktos bet kurios tautybės. Žr. Eurostat: Pirmosios instancijos sprendimai dėl prašymų pagal pilietybę, amžių ir lytį. Metiniai suvestiniai duomenys (suapvalinti) [migr_asydcfst]; iš viso teigiamų sprendimų, įskaitant tik prieglobsčio, turinčius pabėgėlio ir papildomos apsaugos statusą (apvalinti iki 5).

²³ Iš 8 nagrinėjamų valstybių. TOP 5 skaičiuojamas visam laikotarpiui, ne kiekvieniems metams atskirai

²⁴ Iš 8 nagrinėjamų valstybių. TOP 5 skaičiuojamas visam laikotarpiui, ne kiekvieniems metams atskirai

1.2.9. lentelė. Bendras bevizių šalių prašymų išduoti leidimą gyventi (visų rūšių) skaičius²⁵

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo ir 2 metų po to)</i>											
Bendras bevizių šalių prašymų išduoti leidimą gyventi (visų rūšių) skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	NI	3	1	3	1	2	2	3	1	4	2	Eurostat duomenys
Juodkalnija	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Eurostat duomenys
Serbija	NI	6	4	4	6	4	9	6	6	4	5	Eurostat duomenys
Albanija	NI	6	5	2	2	5	10	10	13	6	18	Eurostat duomenys
Bosnija ir Hercegovina	NI	0	1	0	1	2	2	1	1	3	0	Eurostat duomenys
Moldova	NI	252	62	26	34	31	34	30	44	137	157	Eurostat duomenys
Gruzija	NI	94	72	34	45	122	95	159	142	116	58	Eurostat duomenys
Ukraina	NI	987	366	222	409	773	879	2053	1908	2828	4725	Eurostat duomenys
Iš viso	NI	1348 25,4%	511 19,2%	291 15,6%	498 20,5%	939 25,4%	1031 22,4%	2262 31,2%	2115 40,8%	3098 45,9%	4965 48,6%	
Bendras prašymų išduoti leidimą gyventi (visų rūšių) skaičius ²⁶	NI	5 298	2 659	1 861	2 429	3 696	4 601	7 252	5 178	6 750	10 207	Eurostat duomenys

Jei neturite duomenų, reikalaujamų aukščiau esančioje lentelėje (pvz., 2007 m.), paaiškinkite kodėl:

Naudoti Eurostat duomenys, prieinami nuo 2008 m.

²⁵ Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu. Taip pat žr. Eurostat: pirmą kartą išduotų leidimų gyventi skaičius pagal priežastį, 28 ES valstybės, 2008–2016 [migr_resfirst]

²⁶ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų prašymų išduoti leidimą gyventi.

1.2.10. lentelė. Bendras bevizių šalių piliečių tapatybės dokumentų klastojimo atvejų skaičius²⁷

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo ir 2 metų po to)</i>											
Bendras bevizių šalių tapatybės dokumentų klastojimo atvejų skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Asmens tapatybės dokumentais šioje statistikoje laikomi: pasas, ID kortelė, leidimas gyventi.
Juodkalnija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Serbija	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Albanija	0	0	0	0	0	3	0	0	0	2	1	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Bosnija ir Hercegovina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Moldova	10	6	17	7	5	14	2	0	2	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Gruzija	1	2	5	1	6	3	5	7	0	1	9	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Ukraina	0	1	3	0	2	0	1	1	2	5	5	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Iš viso	11 28.9%	9 15.5%	25 39.6%	8 13.7%	13 29.5%	21 38.8%	8 23.5%	8 22.8%	4 10.2%	8 18.6%	15 37.5%	
Bendras tapatybės dokumentų klastojimo atvejų skaičius ²⁸	38	58	63	58	44	54	34	35	39	43	40	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys

²⁷ Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu.²⁸ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų tapatybės dokumentų klastojimo atvejų.

2.

Teigiamas vizų režimo
liberalizavimo poveikis
Lietuvai

2.1. ŠALIES KONTEKSTAS

K2.1. Kokią įtaką vizų režimo liberalizavimas turėjo Lietuvai? Pateikite trumpą savo šalies konteksto aprašymą.

Turizmas. Nuo 2012 m., kuomet Lietuvoje buvo pradėta rinkti informacija apie atvykstančių turistų kilmės šalį, studijoje nagrinėjamų valstybių piliečių turistų skaičius išaugo beveik 3 kartus bei 2017 m. siekė 3% nuo bendro turistų skaičiaus Lietuvoje. Didžiausias turistų srauto augimas stebimas iš Rytų partnerystės valstybių (ypač Ukrainos). Ekspertų vertinimu, vizų režimo liberalizavimas teigiamai prisidėjo prie augimo turizmo sektoriuje.

Investicijos, importas ir eksportas. Tiesioginės užsienio investicijos iš Vakarų Balkanų bei Rytų partnerystės šalių, nors ne taip žymiai, tačiau taip pat augo. Pažymėtina, kad didžiausią dalį tiesioginių investicijų sudarė investicijos iš Ukrainos bei Gruzijos.

Lyginant prekių importą ir eksportą, didžiausia prekybos partnerė iš nagrinėjamų šalių yra Ukraina. Lietuvos prekių eksporto vertė į Ukrainą 2017 m. lyginant su 2016 m. padidėjo net 20 % – iki 736 mln. eurų, o importo vertė augo 18,1% iki 237,8 mln. eurų.

Studentai. Rytų partnerystės valstybių piliečiai į Lietuvą studijų ar mokslo pagrindais atvykdavo dažniau nei Vakarų Balkanų piliečiai. Moldovos piliečiams išduotų leidimų skaičius buvo gana pastovus per visą laikotarpį²⁹, o Gruzijos ir Ukrainos piliečiams išduodamų leidimų laikinai gyventi skaičius studijų ar mokslo pagrindais nuosekliai didėjo per nagrinėjamą laikotarpį³⁰.

Vis dėlto, daryti išvadą, kad studentų skaičiaus augimas tiesiogiai susijęs su vizų režimo liberalizavimu, negalima, nes gyventi Lietuvoje mokslo ir studijų tikslais reikalingas leidimai laikinai gyventi. Jis reikalingas visiems užsieniečiams nepriklausomai nuo vizų režimo. Taip pat Gruzijai ir Ukrainai bevizis režimas įsigaliojo tik 2017 m., o tikslesnės išvados yra reikalingas ilgesnis laikotarpis.

Teisėta veikla (verslas). Vakarų Balkanų šalių piliečiams pirmą kartą išduotų leidimų užsiimti teisėta veikla (verslu) skaičius buvo gana stabilus ir nedidelis (1-3 išduoti leidimai per metus), Moldovos atveju, išduotų leidimų tendencijos panašios per visą laikotarpį (1-16 išduotų leidimų per metus), tuo tarpu Gruzijos ir Ukrainos³¹ šalių piliečiams išduotų leidimų skaičius iki 2014 metų augo. Vis dėlto, nuo 2015 m., šių šalių asmenims užsiimantiems teisėta veikla, išduotų leidimų skaičius pradėjo ženkliai mažėti. Tai galima paaiškinti tuo, kad buvo keičiami reikalavimai ir imta vykdyti griežtesnė kontrolė asmenims, kurie atvyksta ar nori prisitęsti leidimą laikinai gyventi teisėtos veiklos pagrindu.

K2.2. Ar vizų režimo liberalizavimo poveikis vertinamas teigiamai Lietuvoje? Jei taip, paaiškinkite teigiamo įvertinimo priežastis ir kaip toks įvertinimas buvo pasiektas (t. y. kas dalyvavo vertinime ir kaip buvo prieita tokios išvados). Jei ne, paaiškinkite kodėl.

Lietuvoje nebuvo atliekamas vizų režimo liberalizavimo poveikio vertinimas studijoje nagrinėjamoms šalims. Pagal šiuo metu turimą informaciją didžiausią poveikį Lietuvai gali turėti vizų režimo liberalizavimas **Gruzijai** bei **Ukrainai**, tačiau jis šioms šalims įsigaliojo tik 2017 m., todėl daryti išvadas dėl trumpo laikotarpio yra sudėtinga.

Vis dėlto, verta paminėti, kad geri tarpvalstybiniai santykiai su Rytų partnerystės šalimis - nuoseklus Lietuvos užsienio politikos prioritetas. Lietuva yra aktyvi ES Rytų partnerystės politikos rėmėja, demonstruojanti politinę paramą bei dvišaliuose projektuose papildomai teikianti paramą atskiroms Rytų partnerystės šalims. Lietuva visada teigiamai pasisakė dėl vizų liberalizavimo režimo studijoje nagrinėjamoms šalims.

²⁹ Moldovos piliečiams išduotų leidimų gyventi mokslo ar studijų tikslais skaičius per nagrinėjamą laikotarpį svyravo nuo 2 iki 15 leidimų per metus.

³⁰ Pavyzdžiui, Gruzijos piliečiams buvo išduota leidimų gyventi mokslo ar studijų tikslais 2008 m. – 3, 2017 - 30. Ukrainos piliečiams: 2008 m. - 39, 2017 m. – 122.

³¹ Gruzijos piliečiams: 2008 m. – 13, 2014 m. – 122, Ukrainos piliečiams: 2008 m. – 30, 2014 m. – 790 išduotų leidimų gyventi teisėtos veiklos pagrindu.

K2.2.1. Ar Lietuvos bendradarbiavimas su bevizėmis trečiosiomis šalimis migracijos srityje pagerėjo po vizų režimo liberalizavimo?³² Jei taip, trumpai aprašykite konkrečius pavyzdžius.

Lietuva nėra populiari tikslo valstybė tarp neteisėtų migrantų, todėl jų nėra daug.

Paminėtina, kad 2016 m. buvo pasirašytas Lietuvos Valstybinės darbo inspekcijos ir Ukrainos valstybinės darbo tarnybos susitarimas, pagal kurį numatoma keistis informacija apie abiejų valstybių teritorijose pagal sutartis dirbančius darbuotojus, taip pat vyksta derybos dėl bendradarbiavimo su Serbija dėl readmisijos klausimų.

Apibendrinant, bendradarbiavimo su studijoje nagrinėjamomis trečiosiomis šalimis patirtis yra nežymi ir tebesiformuojanti.

K2.2.2. Ar Lietuvoje buvo nustatyta konkreti ekonominė nauda?³³ Jei taip, nurodykite ir trumpai aprašykite.

Remiantis Lietuvos banko duomenimis tiesioginės Vakarų Balkanų šalių investicijos iki 2012 m. siekė apie 0.01 mln. eurų per ketvirtį³⁴. Nors nuo 2013 m. buvo stebimas tam tikras augimas, tačiau šių šalių tiesioginių investicijų suma nėra žymi bei sudaro maksimaliai 0.18 mln. eurų per ketvirtį.

Tuo tarpu Rytų partnerystės šalių atveju investicijos buvo kiek ženklesnės. Daugiausiai tiesioginių investicijų iš šių valstybių sudaro investicijos iš Ukrainos. Nuo 2010 m. iki 2016 m. pabaigos Lietuvoje sukauptų Ukrainos tiesioginių užsienio investicijų vertė padidėjo 37,4 procento ir 2017 metais sudarė apie 20 mln. eurų per ketvirtį.

Moldovos atveju nuo 2014 m. tiesioginės investicijos sudarė apie 0.1 mln. eurų per ketvirtį ir augo iki 0.2 mln. eurų 2017 metų ketvirčiais.

Tiesioginės investicijos iš Gruzijos nuo 2007 m. sudarė apie 1.7 mln. eurų ir kilo iki 4 mln. eurų 2010 metais, o 2017 m. jau sudarė beveik 7 mln. eurų per ketvirtį.

Apibendrinant, tiesioginės investicijos iš bevizinių šalių augo. Pagrindinės ekonominio bendradarbiavimo šalys – Ukraina ir Gruzija. Vis dėlto, bevizis režimas šioms šalims įsigaliojo tik 2017 m., todėl daryti išvadas dėl vizų liberalizavimo įtakos šiam augimui, dėl per trumpo laikotarpio, yra sudėtinga.

K2.2.3. Ar Lietuvoje padaugėjo turistų³⁵ iš vizų režimo liberalizavime dalyvaujančių trečiųjų šalių? Jei taip, trumpai aprašykite konkrečius pavyzdžius. Atsakydami į šį klausimą, susiekite duomenis su 2.2.1. lentelėje pateiktais duomenimis.

Taip.

Studijoje nagrinėjamų valstybių turistų skaičius Lietuvoje 2012 m. sudarė tik 1,2% nuo bendro turistų skaičiaus. Nuo to laiko buvo stebimas nuoseklus augimas ir šiuo metu studijoje nagrinėjamų valstybių turistų skaičius Lietuvoje siekia apie 3% nuo bendro turistų skaičiaus Lietuvoje.

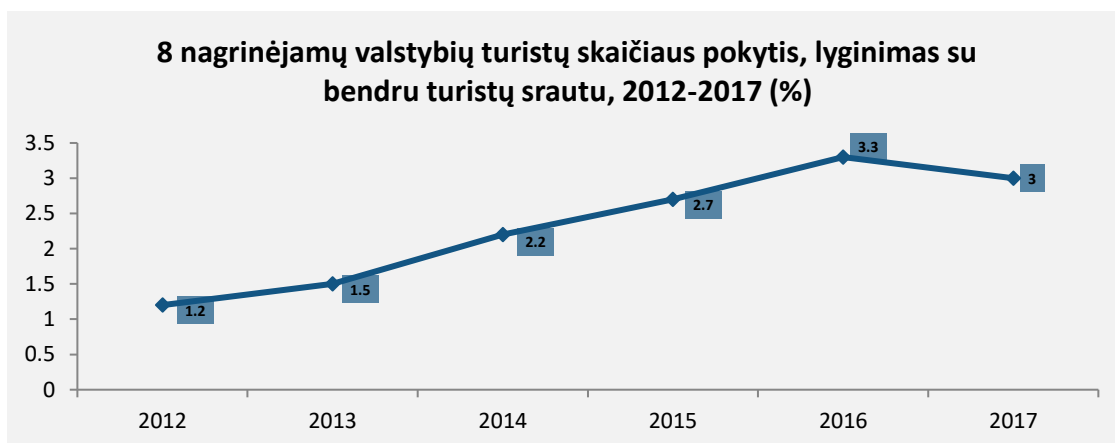
Verta pažymėti, jog apgyvendinimo įstaigų statistika pagal šalių klasifikatorių Lietuvoje pradėta rinkti tik nuo 2012 m. Iki 2012 metų statistika buvo renkama pagal šalių, žemynų grupes.

³² Pavyzdžiui: grąžinimo ir readmisijos atvejais.

³³ Pavyzdžiui: tiesioginių investicijų iš bevizinių trečiųjų šalių Lietuvoje padidėjimas.

³⁴ Lietuvos banko tiesioginių užsienio investicijų statistika yra teikiama kas ketvirtį.

³⁵ Pavyzdžiui: daugiau iš trečiųjų šalių atvykstančių piliečių apsistoja viešbučiuose ir kitose apgyvendinimo įstaigose.

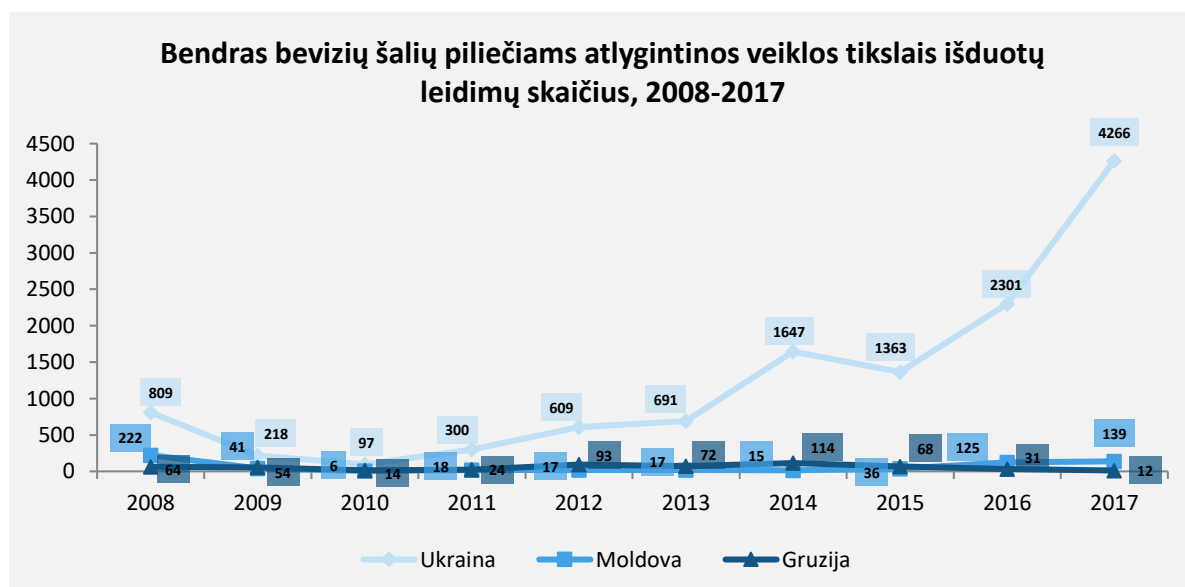
Šaltinis: Statistikos departamento duomenys

K2.2.4. Ar vizų režimo liberalizavimas turėjo poveikį darbo rinkai Lietuvoje? Jei taip, trumpai aprašykite konkrečius pavyzdžius, įskaitant pagrindinę informaciją apie ryšį tarp bevizio keliavimo ir galimybės patekti į darbo rinką nacionaliniame kontekste. Atsakydami į šį klausimą, susiekite duomenis su 2.2.3. lentelėje pateiktais duomenimis.

Vizų režimo liberalizavimas Vakarų Balkanų šalims³⁶, Moldovai ir Gruzijai³⁷ neturėjo žymesnio poveikio darbo rinkai Lietuvoje.

Tuo tarpu Ukrainos piliečiams išduotų leidimų darbo pagrindu skaičius per nagrinėjamą laikotarpį buvo pats didžiausias tarp visų studijoje nagrinėjamų šalių. 2017 m. Ukrainos piliečiams Lietuva išdavė 4266 leidimus³⁸ ir tai yra beveik 2 kartus daugiau negu 2016 m., kuomet buvo išduoti 2301 leidimai darbo pagrindu.

Vis dėlto, sunku vertinti ar vizų režimo liberalizavimas buvo pagrindinis veiksnys tokiam didėjimui, nes tai galėjo lemti ir augantis darbuotojų poreikis bei palankus ekonomikos klimatas Lietuvoje. Verta pažymėti, kad bevizis režimas Ukrainai įsigaliojo tik 2017 m. vasarą, todėl daryti išvadas dėl per trumpo nagrinėjamo laikotarpio, yra sudėtinga.

Šaltinis: Eurostat duomenys

³⁶ BJRM ir Serbijos atveju teisėtos veiklos tikslais pirmą kartą išduotų leidimų skaičius išliko tolygus ir nežymus. Juodkalnijos atveju nebuvo nei vieno išduoto leidimo. Albanijos atveju iki vizų liberalizavimo datos nebuvo nei vieno, po vizų liberalizavimo datos prašymų skaičius sudarė 7.

³⁷ Moldovos atveju didžiausias skaičius išduotų leidimų buvo 2008 m, t.y. dar iki vizų režimo liberalizavimo, tačiau nuo 2016 m. vėl pastebimas nežymus augimas. Didžiausias skaičius išduotų leidimų Gruzijos piliečiams buvo stebimas 2014 m., tačiau vėliau šis skaičius mažėjo.

³⁸ Eurostat duomenimis

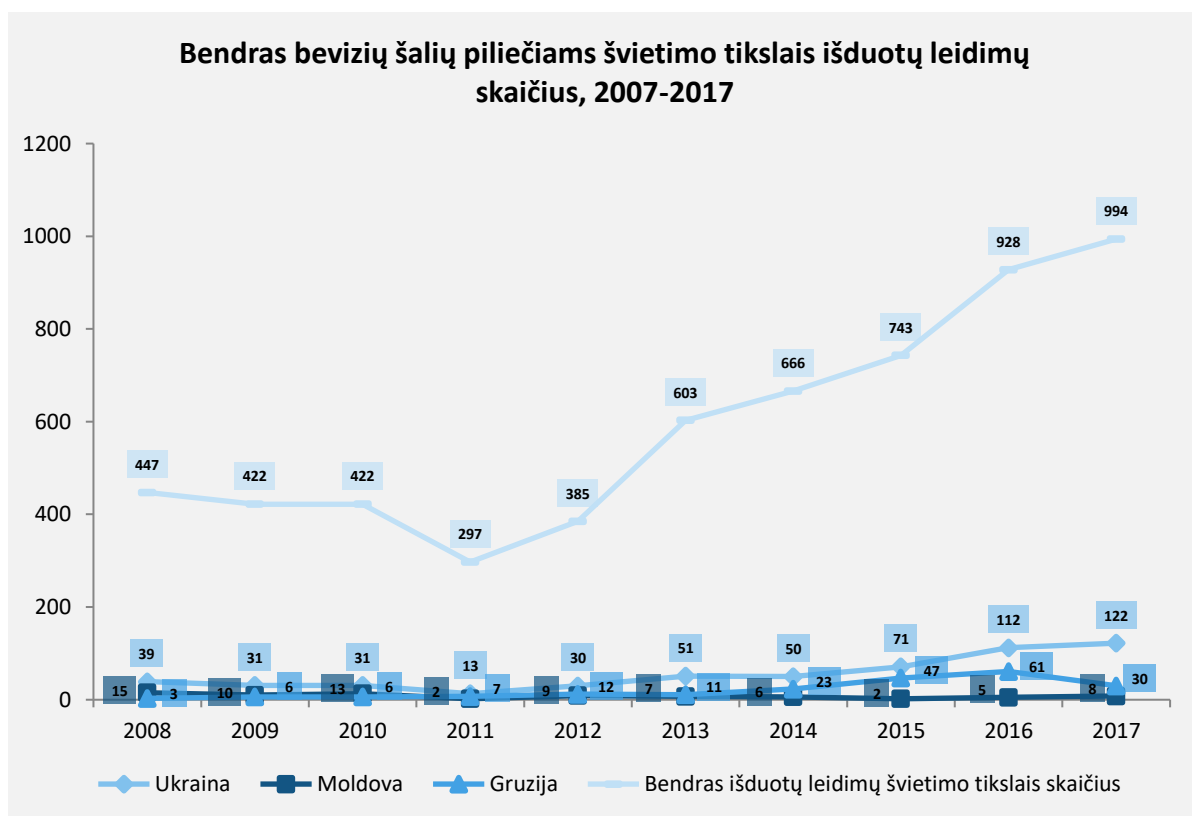
K2.2.5. Ar po vizų režimo liberalizavimo Lietuvoje išaugo studentų iš trečiųjų šalių skaičius? Jei taip, trumpai aprašykite konkrečius pavyzdžius. Atsakydami į šį klausimą, susiekite duomenis su 2.2.4. lentelėje pateiktais duomenimis.

Ne.

Rytų partnerystės valstybių piliečiai į Lietuvą studijų ar mokslo pagrindais atvykdavo dažniau nei Vakarų Balkanų³⁹ piliečiai. Moldovos piliečiams išduotų leidimų skaičius buvo gana pastovus per visą laikotarpį, o Gruzijos ir Ukrainos piliečiams išduodamų leidimų skaičius gyventi studijų ar mokslo pagrindais nuosekliai didėjo per nagrinėjamą laikotarpį (žr. lentelę apačioje).

Vis dėlto, daryti išvadą, kad studentų skaičiaus augimas tiesiogiai susijęs su vizų režimo liberalizavimu, negalima, nes studentams ar moksleiviams, norintiems gyventi Lietuvoje studijų ar mokslo pagrindu, yra reikalingi leidimai laikinai gyventi Lietuvoje⁴⁰.

Augantis studentų iš trečiųjų šalių skaičius gali būti aiškinamas ir išaugusiu bendru lankytojų skaičiumi bei nuolat vykdomu Lietuvos aukštojo mokslo viešiniu užsienyje. Taip pat populiariausioms studentų kilmės valstybėms – Gruzijai ir Ukrainai bevizis režimas įsigaliojo tik 2017 m., o tikslesnės išvadoms reikalingas ilgesnis laikotarpis.

Šaltinis: Eurostat duomenys

K2.2.6. Ar po vizų režimo liberalizavimo Lietuvoje išaugo verslininkų, įskaitant savarankiškai dirbančius asmenis, iš trečiųjų šalių skaičius? Jei taip, trumpai aprašykite konkrečius pavyzdžius, įskaitant pagrindinę

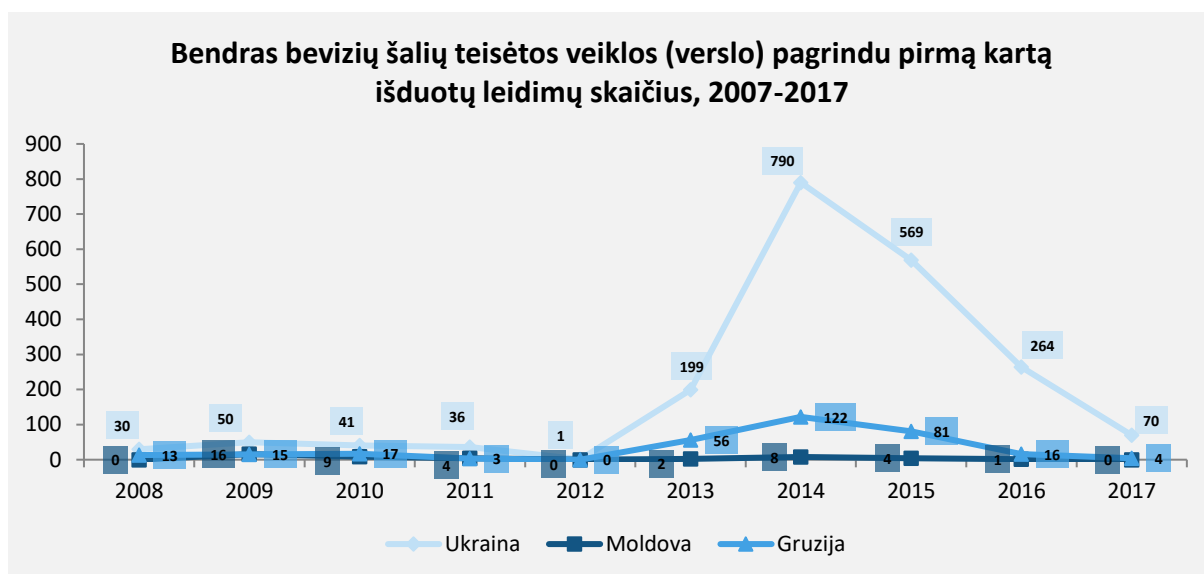
³⁹ BJRM: per visą nagrinėjamą laikotarpį (2007 – 2017 metais) buvo išduoti 8 leidimai laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje studijų ar mokslo pagrindais, Juodkalnijos piliečiams nebuvo išduota nei vieno leidimo gyventi studijų ar mokslo pagrindais. Serbijos piliečiams – 9, Albanijos – 35, Bosnijos ir Hercegovinos – 1.

⁴⁰ Leidimas laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje studijų ar mokslo pagrindais gali būti išduotas užsieniečiui kai jis ketina įgyti išsilavinimą, mokytis švietimo įstaigoje, stažuotis, kelti kvalifikaciją, dalyvauti profesiniuose mokymuose (Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 40 str 6 d.)

informaciją apie galimybę bevizio režimo šalių piliečiams savarankiškai įsidarbinti jūsų valstybėje. Atsakydami į šį klausimą, susiekite duomenis su 2.2.5 lentelėje pateiktais duomenimis.

Ne.

Vakarų Balkanų šalių piliečiams pirmą kartą išduotų leidimų teisėtos veiklos (verslo) pagrindu skaičius buvo gana stabilus ir nedidelis, Moldovos piliečiams išduotų leidimų tendencijos panašios per visą laikotarpį, tuo tarpu Gruzijos ir Ukrainos šalių piliečiams išduotų leidimų skaičius iki 2014 metų augo. Vis dėlto, nuo 2015 m., šių šalių piliečiams užsiimantiems verslu, išduotų leidimų skaičius pradėjo ženkliai mažėti. Tai galima paaiškinti Lietuvoje įgyvendintais leidimų laikinai gyventi išdavimo tvarkos verslo pagrindais sugriežtinimais bei aktyvesniais verslų veiklos patikrinimais. 2017 m. leidimų šiuo pagrindu buvo išduota mažiausiai nuo 2013 m., o panaikinta daugiausiai. 2017 m. panaikinti 607 leidimai laikinai gyventi nustačius, kad įmonė yra fiktyvi arba neatitinka įstatymo keliamų reikalavimų.

Šaltinis: Migracijos departamento duomenys

K2.2.7. Ar po vizų režimo liberalizavimo Lietuvoje išaugo prekyba su trečiosiomis šalimis? Jei taip, trumpai aprašykite ir pateikite konkrečius pavyzdžius (t. y., kuriuose sektoriuose, kokių prekių ir paslaugų).

Remiantis Statistikos departamento duomenimis, Lietuvos eksportas į Albaniją nagrinėjamu laikotarpiu didėjo. Pagrindiniai eksporto produktai, buvo miškininkystės, medienos ruošos produktai ir susijusios paslaugos, žemės ūkio, medžioklės produktai, maisto produktai, tekstilės gaminiai. Tuo tarpu importo iš Albanijos ne toks ženklus. Didžiausią dalį importo sudarė valgomosios daržovės, riešutai, tekstilės gaminiai.

Eksportas į Bosniją ir Hercegoviną didėjo nuosekliai. Pagrindiniai eksporto produktai, sudarantys didžiausią eksporto dalį, buvo maisto produktai, guminiai ir plastikiniai gaminiai, elektroniniai bei optiniai gaminiai. Didžiausią dalį importo sudarė neorganiniai chemikalai, organiniai arba neorganiniai tauriųjų metalų, retųjų žemės metalų, elektros mašinos ir įrenginiai bei jų dalys, garso įrašymo ir atkūrimo aparatai, dirbiniai iš geležies arba iš plieno.

Didžiąją dalį eksporto į BJRM sudarė maisto produktai, rafinuoti naftos produktai, metalo gaminiai, baldai. Importo - valgomosios daržovės, geležis ir plienas bei dirbiniai iš jų, cukrus ir konditerijos gaminiai iš cukraus, farmacijos produktai.

Juodkalnija iš visų nagrinėjamų šalių sudaro mažiausią eksporto apyvartą. Pagrindiniai eksporto produktai buvo žemės ūkio, maisto produktai, chemikalai ir baldai. Didžiausią dalį importo struktūros sudarė laivai, valtyės ir plaukiojantieji įrenginiai, farmacijos produktai.

Pagrindiniai eksporto bei importo produktai į Moldovą bei Serbiją buvo labai panašūs: maisto produktai, rafinuoti naftos produktai, baldai. Importo struktūra: saulėgrąžų sėklos, higieniniai paketai, vynos, riešutai.

Gruzijos atveju pagrindiniai produktai, sudarantys didžiausią eksporto dalį, buvo rafinuoti naftos produktai, mašinos ir įranga, chemijos pramonės gaminiai. Didžiausią importo dalį sudarė nealkoholiniai ir alkoholiniai gėrimai, vaisiai ir riešutai.

Didžiausias prekybos partneris iš studijoje nagrinėjamų valstybių - Ukraina. 2017 m. prekių apyvarta tarp Ukrainos ir Lietuvos siekė 974 mln. eurų. Lietuvos prekių eksporto vertė į Ukrainą 2017 m. lyginant su 2016 m. padidėjo net 20 % – iki 736 mln. eurų, tuo tarpu importo vertė augo 18,1% iki 237,8 mln. eurų.

Lietuvos prekių eksporto į Ukrainą dinamiškai ženkliai įtaką turėjo mineralinio kuro eksportas, kuris sudaro apie 60-70% viso prekių eksporto kasmet. 2017 m. net 88% visos lietuviškos kilmės prekių eksporto vertės į Ukrainą sudarė trys prekių grupės: mineralinis kuras, pirminės formos plastikai ir trąšos. 2017 m. Ukraina buvo 12-a didžiausia lietuviškos kilmės prekių eksporto rinka Lietuvai. Iš Ukrainos Lietuva importavo medienos ir medienos dirbinių, gyvūninių arba augalinių riebalų ir aliejaus bei jų skilimo produktų, geležies ir plieno.

Pateikti išvadą ar bevizis režimas turėjo įtakos prekybos augimui yra sudėtinga, nes pagrindinei prekybos partnerei – Ukrainai, bevizis režimas įsigaliojo tik 2017 m. vasarą, o tikslesnės išvados reikalingas ilgesnis laikotarpis.

K2.2.8. Kokią kitą naudą (arba teigiamą poveikį) pastebėjo Lietuva po vizų režimo liberalizavimo, kuri nepaminėta ankstesniuose klausimuose (jei tokia yra)?⁴¹

Informacija nėra žinoma.

⁴¹ Pavyzdžiui: susitarimai su trečiosiomis šalimis dėl studentų, mokslininkų mainų, socialinės išmokos (socialinė parama, socialinis pasitikėjimas ir bendradarbiavimas).

2.2. STATISTINĖ INFORMACIJA

2.2.1. lentelė. Bendras lankytojų iš bevizių šalių, apsistojančių viešbučiuose ir kitose apgyvendinimo įstaigose, skaičius⁴²

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) (nurodykite visus turimus duomenis arba <u>bent</u> 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo ir 2 metų po to)											Papildoma informacija (pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
Bendras lankytojų iš bevizių šalių, apsistojančių viešbučiuose ir kitose apgyvendinimo įstaigose, skaičius												
BJRM	NI	NI	NI	NI	NI	112	194	75	164	253	213	Statistikos departamento duomenys
Juodkalnija	NI	NI	NI	NI	NI	28	69	68	172	80	78	Statistikos departamento duomenys
Serbija	NI	NI	NI	NI	NI	246	588	436	600	2083	1810	Statistikos departamento duomenys
Albanija	NI	NI	NI	NI	NI	115	134	375	343	225	235	Statistikos departamento duomenys
Bosnija ir Hercegovina	NI	NI	NI	NI	NI	74	772	110	204	196	253	Statistikos departamento duomenys
Moldova	NI	NI	NI	NI	NI	2690	2063	2545	2890	2545	2313	Statistikos departamento duomenys
Gruzija	NI	NI	NI	NI	NI	1706	2730	2370	4076	2165	2595	Statistikos departamento duomenys
Ukraina	NI	NI	NI	NI	NI	19366	28331	46789	59453	84017	83193	Statistikos departamento duomenys
Iš viso	NI	NI	NI	NI	NI	24337 1.2%	34881 1.5%	52768 2.2%	67902 2.7%	91564 3.3%	90690 3%	
Bendras lankytojų, apsistojančių viešbučiuose ir kitose apgyvendinimo įstaigose, skaičius ⁴³	NI	NI	NI	NI	NI	1977526	2184456	2363140	2502479	2746554	2928530	Statistikos departamento duomenys

Jeigu neturite duomenų, reikalaujamų aukščiau esančioje lentelėje (pvz., 2007 m.), paaiškinkite kodėl:

Lietuvoje apgyvendinimo įstaigų statistika pagal šalių klasifikatorių pradėta rinkti nuo 2012 m. iki šio laikotarpio statistika buvo renkama pagal šalių, žemynų grupes.

⁴² Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu.

⁴³ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų lankytojų, apsistojančių viešbučiuose ir kitose apgyvendinimo įstaigose.

2.2.2. lentelė. Bendras bevizių šalių piliečių pirmą kartą pateiktų prašymų išduoti leidimą gyventi skaičius⁴⁴

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo sutarties ir 2 metų po jos)</i>											
Bendras atitinkamų bevizių šalių piliečių pirmą kartą pateiktų prašymų išduoti leidimą gyventi skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	NI	3	1	3	1	2	2	3	1	4	2	Eurostat duomenys
Juodkalnija	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Eurostat duomenys
Serbija	NI	6	4	4	6	4	9	6	6	4	5	Eurostat duomenys
Albanija	NI	6	5	2	2	5	10	10	13	6	18	Eurostat duomenys
Bosnija ir Hercegovina	NI	0	1	0	1	2	2	1	1	3	0	Eurostat duomenys
Moldova	NI	252	62	26	34	31	34	30	44	137	157	Eurostat duomenys
Gruzija	NI	94	72	34	45	122	95	159	142	116	58	Eurostat duomenys
Ukraina	NI	987	366	222	409	773	879	2053	1908	2828	4725	Eurostat duomenys
Iš viso	NI	1348 25,4%	511 19,2%	291 15,6%	498 20,5%	939 25,4%	1031 22,4%	2262 31,2%	2115 40,8%	3098 45,9%	4965 48,6%	
Bendras pirmą kartą pateiktų prašymų išduoti leidimą gyventi skaičius ⁴⁵	NI	5298	2659	1861	2429	3696	4601	7252	5178	6750	10 207	Eurostat duomenys ⁴⁶

Jei neturite duomenų, reikalaujamų aukščiau esančioje lentelėje (pvz., 2007 m.), paaiškinkite kodėl:

Naudoti Eurostat duomenys, prieinami nuo 2008 m.

⁴⁴ Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu.

⁴⁵ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų pirmą kartą pateiktų prašymų išduoti leidimą gyventi.

⁴⁶ Migr_resfirst

2.2.3. lentelė. Bendras bevizių šalių piliečiams atlygintinos veiklos pagrindu pirmą kartą išduotų leidimų gyventi skaičius⁴⁷

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo sutarties ir 2 metų po jos)</i>											
Bendras bevizių šalių piliečiams atlygintinos veiklos tikslais išduotų leidimų skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	NI	2	1	0	1	1	0	2	0	1	0	Eurostat duomenys
Juodkalnija	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Eurostat duomenys
Serbija	NI	5	3	1	3	0	4	6	3	2	3	Eurostat duomenys
Albanija	NI	0	0	0	0	0	2	4	0	1	0	Eurostat duomenys
Bosnija ir Hercegovina	NI	0	0	0	0	0	1	0	1	3	0	Eurostat duomenys
Moldova	NI	222	41	6	18	17	17	15	36	125	139	Eurostat duomenys
Gruzija	NI	64	54	14	24	93	72	114	68	31	12	Eurostat duomenys
Ukraina	NI	809	218	97	300	609	691	1647	1363	2301	4266	Eurostat duomenys
Iš viso	NI	1102 26,6%	317 23,3%	118 20,0%	346 29,1%	720 33,3%	787 27,9%	1788 37,3%	1471 52,7%	2464 60,4%	4420 58,4%	
Bendras atlygintinos veiklos tikslais išduotų leidimų skaičius ⁴⁸	NI	4140	1358	589	1189	2163	2822	4800	2789	4082	7572	Eurostat duomenys

Jei neturite duomenų, reikalaujamų aukščiau esančioje lentelėje (pvz., 2007 m.), paaiškinkite kodėl:

Naudoti Eurostat duomenys, prieinami nuo 2008 m.

⁴⁷ Žr. Eurostat: pirmą kartą išduotų leidimų gyventi skaičius pagal priežastį, 28 ES valstybės, 2008–2016 [migr_resfirst]

⁴⁸ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų atlygintinos veiklos tikslais išduotų leidimų.

2.2.4. lentelė. Bendras bevizių šalių piliečiams mokslo ar studijų tikslais pirmą kartą išduotų leidimų gyventi skaičius⁴⁹

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo sutarties ir 2 metų po jos)</i>											
Bendras bevizių šalių piliečiams švietimo tikslais išduotų leidimų skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	NI	0	0	3	0	0	2	0	1	1	1	Eurostat duomenys
Juodkalnija	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Eurostat duomenys
Serbija	NI	0	0	1	0	3	1	0	2	0	2	Eurostat duomenys
Albanija	NI	2	2	1	0	2	3	4	9	3	9	Eurostat duomenys
Bosnija ir Hercegovina	NI	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	Eurostat duomenys
Moldova	NI	15	10	13	2	9	7	6	2	5	8	Eurostat duomenys
Gruzija	NI	3	6	6	7	12	11	23	47	61	30	Eurostat duomenys
Ukraina	NI	39	31	31	13	30	51	50	71	112	122	Eurostat duomenys
Iš viso	NI	59 13,2%	49 11,6%	55 13,0%	22 7,4%	57 14,8%	75 12,4%	83 12,5%	132 17,8%	182 19,6%	172 17,3%	
Bendras švietimo tikslais išduotų leidimų skaičius ⁵⁰	NI	447	422	422	297	385	603	666	743	928	994	Eurostat duomenys

⁴⁹ Žr. Eurostat: pirmą kartą išduotų leidimų gyventi skaičius pagal priežastį, 28 ES valstybės, 2008–2016 [migr_resfirst]⁵⁰ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų švietimo tikslais išduotų leidimų.

2.2.5 lentelė. Bendras bevizių šalių teisėtos veiklos (verslo) pagrindu pirmą kartą išduotų leidimų gyventi skaičius⁵¹

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo sutarties ir 2 metų po jos)</i>											
Bendras bevizių šalių teisėtos veiklos (verslo) pagrindu pirmą kartą išduotų leidimų gyventi skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	NI	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	Migracijos departamento duomenys
Juodkalnija	NI	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Serbija	NI	0	1	0	0	0	1	3	2	0	0	Migracijos departamento duomenys
Albanija	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Bosnija ir Hercegovina	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Migracijos departamento duomenys
Moldova	NI	0	16	9	4	0	2	8	4	1	0	Migracijos departamento duomenys
Gruzija	NI	13	15	17	3	0	56	122	81	16	4	Migracijos departamento duomenys
Ukraina	NI	30	50	41	36	1	199	790	569	264	70	Migracijos departamento duomenys
Iš viso	NI	44 17,5%	83 19,4%	67 17,9%	43 4,3%	1 0,1%	258 9,6%	924 20,6%	657 24,7%	281 23,6%	74 28,0%	
Bendras verslininkams (teisėtos veiklos pagrindu) pirmą kartą išduotų leidimų gyventi skaičius ⁵²	NI	252	429	373	993	1743	2681	4481	2660	1193	264	Migracijos departamento duomenys

Jei neturite duomenų, reikalaujamų aukščiau esančioje lentelėje (pvz., 2007 m.), paaiškinkite kodėl:

Bendras bevizių šalių teisėtos veiklos (verslo) pagrindu pirmą kartą išduotų leidimų gyventi skaičius pagal pilietybę nėra prieinamas. Pateikiama tik bendra statistika.

⁵¹ Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu.

⁵² Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų verslininkams (įskaitant savarankiškai dirbančius asmenis) pirmą kartą išduotų leidimų gyventi.

3.

Vizų režimo liberalizavimo
iššūkiai Lietuvoje

3.1. ŠALIES KONTEKSTAS

K3.1. Ar Lietuva, po vizų režimo liberalizavimo susidūrė su iššūkiais? Pateikite trumpą savo šalies konteksto aprašymą. Atsakymą susiekite su duomenis, pateiktais 3.2. skyriuje, o konkrečius iššūkius detaliau aprašykite klausimuose K3.1.2.– K3.1.7.

Nelegalus darbas. Lietuva susiduria su nelegalaus (neteisėto) Ukrainos piliečių darbo augimu. 2016 m. Ukrainos piliečiai sudarė net 78,3% (47 nustatyti atvejai) nuo visų nustatytų nelegaliai dirbusių užsieniečių. 2017 m. atitinkamai sudarė 68% (89 nustatyti atvejai) nuo visų nustatytų nelegaliai dirbusių užsieniečių (130). Taip pat pastebėta tendencija dėl piktnaudžiavimo įdarbinant Ukrainos piliečius.

Teisėto buvimo laikotarpio viršijimas. Vakarų Balkanų piliečiai vos 2 kartus viršijo teisėto buvimo laiką Lietuvoje per visą studijoje nagrinėjamą laikotarpį. Rytų partnerystės šalių piliečiai viršijo teisėto buvimo laikotarpį Lietuvoje dažniau. Gruzijos atveju per studijoje nagrinėjamą laikotarpį buvo aptikti 66 asmenys, Moldovos – 96, Ukrainos 1035 asmenys, viršiję teisėtą buvimo laikotarpį. 2015 m. - 2017 m. Ukrainos piliečių skaičius, kurie viršijo teisėto buvimo laikotarpį, augo (2015 m. - 119, 2016 m. – 168, 2017 m. – 182) ir sudarė apie 15 % nuo visų lankytojų viršijusių teisėto buvimo laiką.

Neįleidimai. Lyginant atvykstančių Gruzijos piliečių srautą iki vizų liberalizavimo ir po jo, matyti, kad atvykstančių šios šalies piliečių skaičius išaugo 2 kartus. Augant atvykstančių gruzinų skaičiui, išaugo ir jų neįleidimų skaičius. Ukrainos piliečiai tiek 2016 m., tiek 2017 m. išliko tarp TOP 3 valstybių piliečių, kurie pažeidė atvykimo, buvimo ir vykimo tranzitu taisykles. Vis dėlto, neįleidimų skaičiaus nėra proporcingas atvykstančiųjų skaičiaus augimui ir išliko gana žemas. Vakarų Balkanų valstybių ir Moldovos piliečių neįleistų į šalį skaičius per nagrinėjamą laikotarpį buvo nežymus.

Nusikaltimai. Gruzijos piliečiai, lyginant su kitomis studijoje nagrinėjamomis šalimis, padarė daugiausiai nusikaltimų, dėl kurių buvo priimti teismo sprendimai. Gruzijos atveju per 2007 m - 2017 m. buvo priimti 619 teismo sprendimų dėl šių piliečių padarytų nusikaltimų, o visų kitų studijoje nagrinėjamų valstybių piliečiams – 239. Didžiausia dalis nusikaltimų - neteisėtas sienos perėjimas.

K3.1.1. Jei taikytina, priskirkite savo atsakymui į K3.1. trečiąją šalį:

Vakarų Balkanai - BJRM, Juodkalnija, Serbija, Albanija, Bosnija ir Hercegovina

Iššūkių, susijusių su Vakarų Balkanų piliečiais, nėra.

Rytų partnerystė - Moldova, Gruzija, Ukraina

Žr. K.3.1.

K3.1.2. Ar po vizų režimo liberalizavimo Lietuvoje išaugo nelegalaus darbo apimtys? Jei taip, trumpai aprašykite konkrečius pavyzdžius. Atsakydami į šį klausimą, susiekite duomenis su 3.2.5. lentelėje pateiktais duomenimis.

2016 m. Valstybinė darbo inspekcija nustatė 58 nelegaliai (neteisėtai) dirbusius užsienio šalių piliečius, iš kurių 47 buvo Ukrainos piliečiai (78,3% visų nustatytų nelegaliai dirbusių užsieniečių). 2017 m. iš 130 nustatytų nelegaliai (neteisėtai) dirbusių užsieniečių, 89 buvo Ukrainos piliečiai (68%). Atkreiptinas dėmesys, kad nelegaliai (neteisėtai) dirbė Ukrainos piliečiai daugiausiai dirbo statybos sektoriuje.

2016 m. Valstybinės darbo inspekcijos vykdytų patikrinimų metu nustatyta, jog dažnas Lietuvos statybos sektoriuje dirbantis Ukrainos Respublikos pilietis dirbti į Lietuvą buvo komandiruotas pagal subrangos arba bendros veiklos sutartis, sudarytas Lenkijoje, tačiau į Lietuvą atvyko iš Ukrainos ir Lenkijoje niekada nedirbo. Tokiu būdu į Lietuvos darbo rinką patekę Ukrainos Respublikos piliečiai nebuvo įdarbinti ir Lietuvos įmonėse.

Reaguodami į tokį nelegalaus (neteisėto) darbo augimą, 2016 m. gruodžio 12 d. Lietuvos Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pasirašė bendradarbiavimo protokolą su Ukrainos valstybine darbo tarnyba, pagal

kurį numatoma keisti informacija apie abiejų valstybių teritorijose pagal sutartis dirbančius darbuotojus, jų veiklos rūšis ir jais susijusius darbo įstatymų pažeidimus.

Vis dėlto, bendros tendencijos dar nėra nusistovėjusios ir rodiklius lyginti sunku, nes vizų liberalizavimas Ukrainos piliečiams taikomas tik nuo 2017m. vidurio.

K3.1.3. Ar po vizų režimo liberalizavimo Lietuvoje padaugėjo iš bevizių šalių neteisėtai ir (arba) prekybai žmonėmis atgabentų asmenų? Jei taip, trumpai aprašykite konkrečius pavyzdžius. Atsakydami į šį klausimą, susiekite duomenis su 3.2.6. ir 3.2.7. lentelėse pateiktais duomenimis.

Ne.

Pažymėtina, kad statistiniai duomenys apie neteisėtai ir (arba) prekybai žmonėmis atgabentus asmenis pagal kilmės šalį/pilietybę nėra prieinami.

K3.1.4. Ar po vizų režimo liberalizavimo Lietuvoje padaugėjo nustatytų asmenų, padėjusių neteisėtai į ją atvykti, vykti per ją tranzitu ir joje apsigyventi? Jei taip, trumpai aprašykite konkrečius pavyzdžius. Atsakydami į šį klausimą, susiekite duomenis su 3.2.8. lentelėje pateiktais duomenimis.

Ne.

2007 - 2008 m. nebuvo nei vieno asmens iš studijoje nagrinėjamų šalių, dėl kurio būtų priimtas teismo sprendimas dėl neteisėto asmenų gabenimo. 2009 m. buvo 1 asmuo iš Moldovos, kurio atžvilgiu buvo priimtas sprendimas dėl minėtos veiklos.

2010 m. buvo priimta daugiausiai teismo sprendimų dėl neteisėto asmenų gabenimo. 5 Ukrainos piliečiams buvo priimtas toks sprendimas ir tai sudarė 20 proc. nuo bendro asmenų kiekio, kurių atžvilgiu buvo priimti sprendimai dėl šios veiklos. Tai didžiausia procentinė išraiška per visą nagrinėjamą laikotarpį.

Nuo 2011 m. iki 2016 m. teismo sprendimų skaičius dėl neteisėto asmenų gabenimo išliko žemas - 1 ar 2 asmenys nuteisti už šią nusikalstamą veiką per metus. 2017 m. nebuvo priimto nei vieno teismo sprendimo nagrinėjamų šalių atžvilgiu.

Per nagrinėjamą laikotarpį nebuvo nei vieno BJRM, Juodkalnijos, Serbijos, Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos piliečio, kuriam būtų priimtas teismo sprendimas dėl šios nusikalstamos veikos.

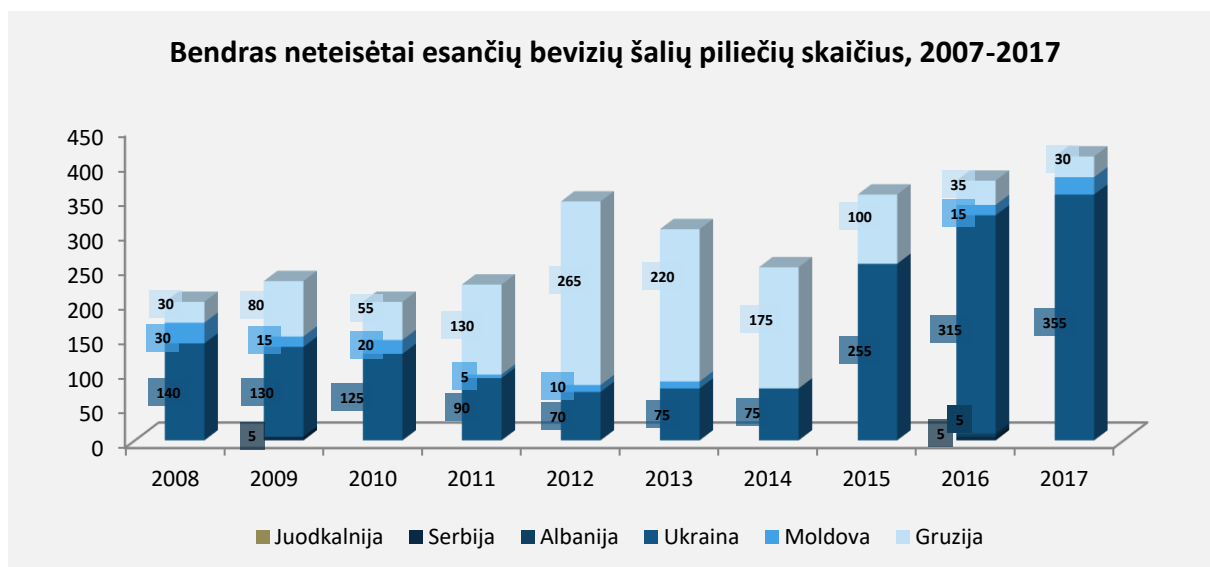
3.1.5. Ar po vizų režimo liberalizavimo Lietuvoje padaugėjo neteisėtai esančių bevizių šalių piliečių? Jei taip, trumpai aprašykite konkrečius pavyzdžius. Atsakydami į šį klausimą, susiekite duomenis su 3.2.9. lentelėje pateiktais duomenimis.

Ne.

Vakarų Balkanų valstybių atžvilgiu neteisėtai Lietuvos teritorijoje esančių asmenų skaičius per nagrinėjamą laikotarpį išliko nežymus.⁵³ Gruzijos piliečių, per nagrinėjamą 10 metų laikotarpį neteisėtai esančių šalyje, buvo nustatyta 210. Ukrainos piliečių - 177. Tuo tarpu 23 Moldovos piliečiai aptikti šalies teritorijoje iki vizų liberalizavimo datos ir tik 2 po šios datos.

Konstatuotina, kad tiek Vakarų Balkanų, tiek Rytų partnerystės valstybių piliečių neteisėtai esančių LR skaičius mažėjo po vizų liberalizavimo datos.

⁵³ Per visą nagrinėjamą laikotarpį (2007 - 2017 m.) nebuvo aptikta nei vieno BJRM bei Bosnijos ir Hercegovinos piliečio neteisėtai esančio LR teritorijoje. 3 Juodkalnijos piliečiai aptikti šalies teritorijoje iki vizų liberalizavimo datos, tačiau nuo 2010 iki 2017 metų nebuvo nustatyta nei vieno Juodkalnijos piliečio neteisėtai esančio LR teritorijoje. 6 Serbijos piliečiai buvo nustatyti esantys neteisėtai šalies teritorijoje iki vizų liberalizavimo datos bei dar 5 piliečiai aptikti po vizų liberalizavimo datos. Iki vizų liberalizavimo datos aptiktas 1 Albanijos pilietis, po šios datos - 2 piliečiai.

K3.1.6. Ar po vizų režimo liberalizavimo Lietuvoje padaugėjo lankytojų, viršijusių teisėto buvimo laiką? Jei taip, trumpai aprašykite konkrečius pavyzdžius. Atsakydami į šį klausimą, susiekite duomenis su 3.2.10. lentelėje pateiktais duomenimis.

Ne.

Juodkalnijos, Albanijos bei Bosnijos ir Hercegovinos piliečių, kurie viršijo teisėto buvimo laikotarpį per nagrinėjamą 2007-2017 m. laikotarpį Lietuvos Respublikoje nebuvo. Tik 1 Serbijos pilietis buvo aptiktas viršijęs teisėtą buvimo laikotarpį Lietuvoje (2009 m.).

Iki vizų liberalizavimo LR buvo aptikti 69 Moldovos piliečiai, viršiję teisėtą buvimo laikotarpį, o po liberalizavimo dar 27 asmenys. Gruzijos atveju, iki 2017 m. aptikti 66 asmenys.

Per nagrinėjamą laikotarpį buvo aptikti 1035 Ukrainos piliečiai, viršiję teisėtą buvimo laikotarpį. Tai sietina ir su išaugusiu bendru atvykstančių ukrainiečių į Lietuvą srautu. Taip pat verta pažymėti, kad kaip ir Gruzijos atveju, bendros tendencijos dar nėra nusistovėjusios ir rodiklius lyginti sunku, nes vizų liberalizavimas šioms šalims taikomas tik nuo 2017m.

K3.1.7. Ar Lietuvoje buvo pastebėta galimo piktnaudžiavimo vizų režimo liberalizavimu požymių.⁵⁴ Jei taip, trumpai aprašykite konkrečius pavyzdžius.

Ne.

K3.2. Ar po bevizio režimo įvedimo Lietuva, kaip tikslo šalis, susiduria su administracine našta?⁵⁵ Jei taip, trumpai aprašykite konkrečius pavyzdžius.

Ne.

K3.2.1. Jei taikytina, nurodykite institucijas, kurios susidūrė su administracine našta.

Netaikytina.

⁵⁴ Pavyzdžiui, atvejai, kai asmenys atvyksta į šalį teisėtai, bet vėliau pradeda nelegaliai dirbti, gyvena šalyje teisėtai, bet dirba be leidimo arba prašo suteikti prieglobstį be pagrįstų priežasčių.

⁵⁵ Pavyzdžiui: ženkliai padidėjo prašymų išduoti leidimą gyventi skaičius, padidėjo leidimų dirbti paklausa, dėl vizų trūkumo sulėtėjo pasienio kontrolės procesas ir pan.

K3.3. Ar po bevizio režimo įvedimo Lietuva, kaip tikslo šalis, susiduria su grėsmėmis saugumui? Jei taip, trumpai aprašykite konkrečius pavyzdžius.

Ne.

Pagal Valstybės saugumo departamento parengtas grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimo ataskaitas 2013-2017 metams, grėsmių saugumui iš studijoje nagrinėjamų bevizio režimo šalių nenustatyta.

K3.3.1. Ar vizų režimo liberalizavimas padidino grėsmių saugumui riziką Lietuvoje? Jei taip, trumpai aprašykite kodėl ir pateikite pavyzdžius.⁵⁶

Ne.

Išanalizavus Valstybės saugumo departamento parengtas grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimo ataskaitas 2013-2017 metams vertintina, kad tarptautinio terorizmo grėsmės lygis Lietuvoje per šį laikotarpį nepadidėjo ir išliko mažas.

K3.3.2. Jei taikytina, kokias nusikalstamas veikas⁵⁷ atliko trečiųjų šalių piliečiai Lietuvoje po to, kai buvo įvestas bevizis režimas?⁵⁸ Ar yra reikšmingų skirtumų lyginant su laikotarpiu iki bevizio režimo pradžios?

Nusikalstamos veikos per visą laikotarpį dominuoja tos pačios: nusikaltimai už neteisėtą sienos perėjimą, dokumento klastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu.

K3.3.3. Jei taikytina, kaip dažnai trečiųjų šalių piliečiai⁵⁹ atliko nusikalstamas veikas Lietuvoje po to, kai buvo įvestas bevizis režimas (galutinių teismo sprendimų skaičius)? Ar yra reikšmingų skirtumų lyginant su laikotarpiu iki bevizio režimo pradžios?

Per visą nagrinėjamą laikotarpį priimtų teismo sprendimų dėl Vakarų Balkanų valstybių piliečių skaičius išliko žemas⁶⁰. Moldovos piliečiams buvo priimti 74 teismo sprendimai iki vizų liberalizavimo datos, dar 10 asmenų nuteista po vizų liberalizavimo. Asmenys buvo nuteisti už nusikaltimus šiose srityse: neteisėtas sienos perėjimas, dokumentų klastojimas ir kt.⁶¹

Nuo 2007 m. iki 2017 m. priimti 239 teismo sprendimai Ukrainos piliečiams dėl nusikaltimų padarymo. Asmenys nuteisti šiose srityse: dokumento suklastojimas ar disponavimas suklastotu dokumentu, neteisėtas vertimasis ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla, neteisėtas žmonių gabenimas per valstybės sieną ir kt.

Gruzijos piliečiams nuo 2007 m. iki 2017 m. buvo priimti 619 teismo sprendimų dėl padarytų nusikaltimų. Didžiausią dalį iš jų sudaro nusikaltimai už neteisėtą sienos perėjimą, dokumentų klastojimą ir kt.

K3.4. Kokį vaidmenį vaidina ir kokią įtaką turi neteisėtą migraciją vykdyti padedantys asmenys, teikiantys savo paslaugas trečiųjų šalių piliečiams, kuriems išduotas draudimas atvykti į šalį? Pateikite trumpą aprašymą su konkrečiais Lietuvos konteksto pavyzdžiais ir aiškiai išskirkite tuos, kurie padeda migrantams ir

⁵⁶ Pavyzdžiui: ar Lietuva nustatė padidėjusią terorizmo riziką, kylančią dėl atvykusių ar apsigyvenusių atitinkamų trečiųjų šalių piliečių?

⁵⁷ Remkitės šiuo kategorijų sąrašu: kibernetiniai nusikaltimai; su narkotikais susiję pažeidimai; ekonominiai ir finansiniai pažeidimai; neteisėta imigracija; neteisėta prekyba (nesusijusi su narkotikais); nuosavybės pažeidimai; viešosios tvarkos ir saugumo pažeidimai; visuomenės pasitikėjimo pažeidimai (pvz., sukčiavimas, klastojimas, padirbinėjimas); prieš asmenį nukreipti pažeidimai; seksualinis vaikų išnaudojimas (įskaitant vaikų pornografiją); seksualiniai nusikaltimai prieš suaugusiuosius; su terorizmu susijusi veikla; prekyba žmonėmis ir neteisėtas migrantų gabenimas.

⁵⁸ Taikoma trečiųjų šalių piliečiams, kurie negyvena jūsų šalyje, bet joje lankėsi (trumpai, iki 90 dienų).

⁵⁹ Žr. aukščiau.

⁶⁰ Per visą nagrinėjamą laikotarpį priimtų teismo sprendimų pagal LR Baudžiamąjį kodeksą dėl BJRM, Juodkalnijos, Serbijos, Bosnijos ir Hercegovinos piliečių nebuvo. 1 teismo sprendimas iki vizų liberalizavimo ir 9 po vizų liberalizavimo datos buvo priimti Albanijos piliečių atžvilgiu. Iš šių asmenų, 1 asmuo buvo nuteistas dėl prekybos žmonėmis.

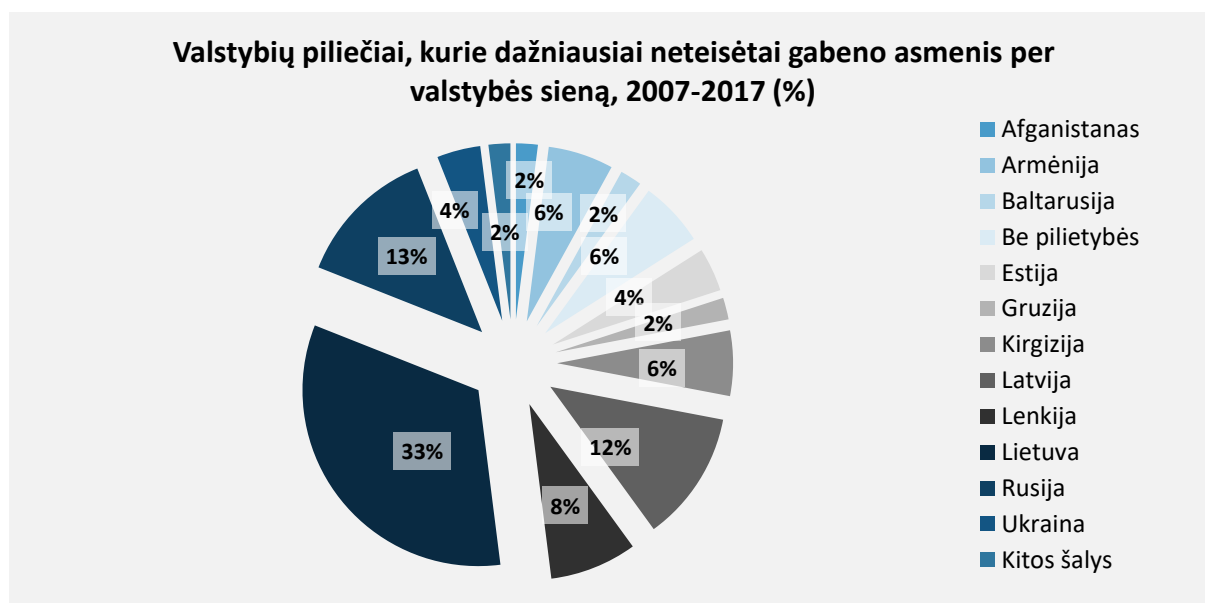
⁶¹ Vagystės, neteisėtas disponavimas šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis, sprogmenimis ar sprogstamosiomis medžiagomis, sukčiavimas, papirkimas, kontrabanda, kelių transporto eismo saugumo ar transporto priemonių eksploatavimo taisyklių pažeidimas, valstybinio kontrolinio prabavimo ženklo arba Lietuvos Respublikos tarptautinėje sutartyje numatyto ar užsienio valstybės kontrolinio prabavimo ženklo įspauda pagrobimas, suklastojimas, realizavimas ar netikro įspauda panaudojimas, fizinio skausmo sukėlimas ar nežymus sveikatos sutrikdymas, apgaulingas apskaitos tvarkymas, viešosios tvarkos pažeidimai.

tuos, kurie iš to pelnosi. Atsakydami į šį klausimą, susiekite duomenis su 3.2.6., 3.2.7. ir 3.2.8. lentelėse pateiktais duomenimis.

Informacija prieinama tik apie asmenis, nuteistus dėl neteisėto asmenų gabenimo.

Grafike žemiau yra pateikiami duomenys apie bendrą asmenų, kuriems buvo priimti teismo sprendimai dėl neteisėto asmenų gabenimo, skaičių per visą 2007-2017 m. laikotarpį. Duomenys apibendrinti remiantis 3.2.8 lentelės statistika. Procentinė išraiška išvesta pagal gabentojų pilietybes per nagrinėjamą laikotarpį, imant dažniausiai pasikartojusias pilietybes.

Dažniausiai neteisėtai asmenis per valstybės sieną gabeno Lietuvos, Rusijos, Lenkijos, Latvijos ir Kirgizijos piliečiai.

Šaltinis: Informatikos ir ryšių departamento duomenys

K3.4.1. Kiek reikšminga yra neteisėtą migraciją vykdyti padedančių asmenų veikla Lietuvoje?⁶² Trumpai aprašykite ir pateikite konkrečius Lietuvos konteksto pavyzdžius.

Neteisėtą migraciją vykdyti padedančių asmenų veikla iš nagrinėjamų šalių nėra reikšminga Lietuvoje..

K3.4.2. Jei taikytina, nurodykite ir paaiškinkite visus jūsų šalies nustatytus iššūkius ir rizikos veiksnius, susijusius su neteisėtą migraciją vykdyti padedančių asmenų veikla, aiškiai išskirdami asmenis, kurie padeda migrantams ir asmenis, kurie iš to pelnosi.

Netaikytina.

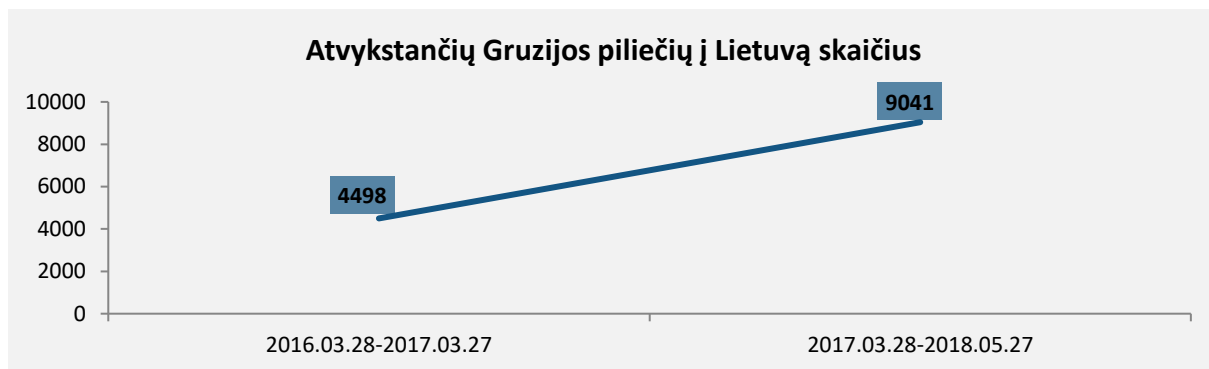
Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenimis užsieniečiai užuot siekę naudotis gabentojų ar neteisėtos migracijos organizatorių paslaugomis, buvo linkę pasikliauti savo pačių galimybėmis. Absoliuti dauguma neteisėtai kirtusių Lietuvos Respublikos sieną tai darė nedidelėmis grupelėmis (po du) arba po vieną, kirsdami Baltarusijos - Lietuvos sieną.

K3.5. Kokius kitus iššūkius (arba neigiamą poveikį) pastebėjo Lietuva po vizų režimo liberalizavimo, kurie nepaminėti ankstesniuose klausimuose (jei tokių yra)?

Po vizų režimo liberalizavimo Lietuvoje pradėtas stebėti tiek atvykstančių gruzinių srauto augimas, tiek ir neįleistų gruzinių skaičiaus augimas.

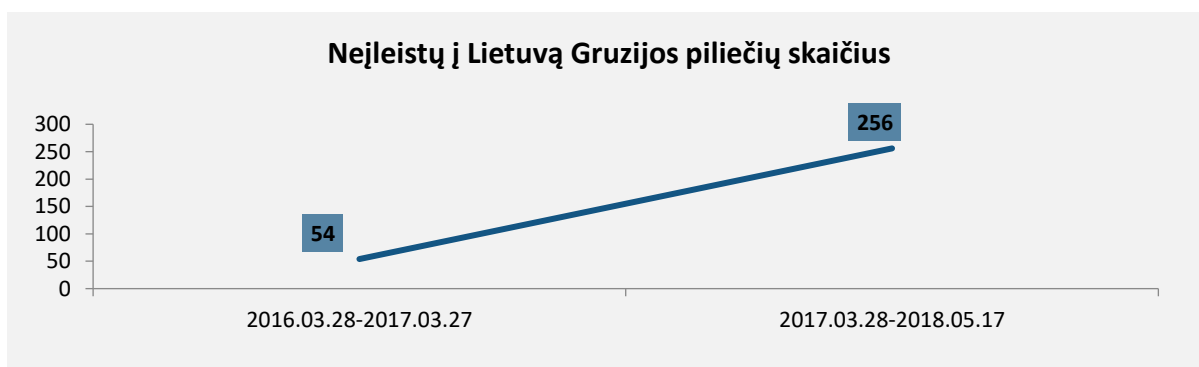
⁶² Ar šių asmenų veikla padidino neteisėtų sienų kirtimų skaičių, sustiprino pasienio kontrolę ar padidino dokumentų klastojimo skaičių?

Lyginant atvykstančių **Gruzijos** piliečių srautą iki vizų liberalizavimo ir metai po jo, matyti, kad atvykstančių šios šalies piliečių skaičius išaugo 2 kartus.

Šaltinis: VSAT

Augant atvykstančių gruzinių skaičiui, Lietuvoje taip pat žymiai išaugo (daugiau nei 4 kartus) ir neįleistų į Lietuvą Gruzijos piliečių skaičius.

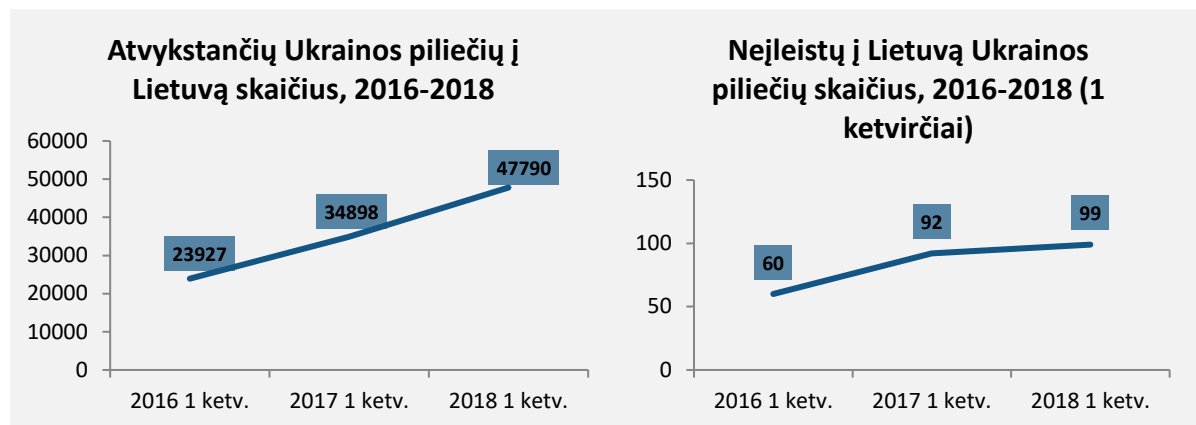

Šaltinis: VSAT

Verta pažymėti ir tai, kad po vizų liberalizavimo keitėsi dominuojanti Gruzijos piliečių neįleidimo į Lietuvą priežastis. Iki vizų režimo liberalizavimo dažniausiai gruzinai būdavo neįleidžiami dėl galiojančios vizos ar leidimo gyventi neturėjimo (pagal Šengeno Sienų Kodeksą (toliau – ŠSK) priežastis C). Po vizų režimo liberalizavimo dažniausia neįleidimo priežastis tapo atitinkamų dokumentų, pateisinančių buvimo tikslą ir sąlygas, neturėjimas (priežastis E).

Ukrainos piliečiai tiek 2016, tiek 2017 m. išliko tarp TOP 3 valstybių, kurie piliečiai pažeidė atvykimo, buvimo ir vykimo tranzitu taisykles. Vis dėlto, neįleistų į Lietuvą Ukrainos piliečių skaičius paaugo labai nežymiai (nuo 60 – 2016 m. I ketv. iki 99 – 2018 m. I ketv.), kai tuo tarpu atvykstančiųjų ukrainiečių skaičius išaugo du kartus (23,9 tūkst. 2016 m. I ketv. – 47,8 tūkst. 2018 m. I ketv.).

In most cases, Ukrainians were refused entry on grounds of the absence of appropriate documentation justifying the purpose and conditions of stay (according to the SBC, ground E) and the absence of a valid visa or residence permit (according to the SBC, ground C).

Šaltinis: VSAT

Lyginant pastarųjų dvejų metų pirmuosius ketvirčius, Ukrainos piliečių neįleidimo priežastys nekito. Dažniausiai ukrainiečiai būdavo neįleidžiami dėl atitinkamų dokumentų, patiesinančių buvimo tikslą ir sąlygas, neturėjimo (pagal ŠSK, priežastis E), ir dėl galiojančios vizos ar leidimo gyventi neturėjimo (pagal ŠSK, priežastis C).

3.2. STATISTINĖ INFORMACIJA

3.2.1. lentelė. Bendras bevizių šalių piliečių, išorinių sienų pasienyje neįleistų į šalį, skaičius⁶³

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo sutarties ir 2 metų po jos)</i>											
Bendras bevizių šalių piliečių, išorinių sienų pasienyje neįleistų į šalį, skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	8	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Juodkalnija	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Serbija	6	3	1	1	0	0	0	0	2	2	15	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Albanija	10	3	0	0	0	0	0	1	3	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Bosnija ir Hercegovina	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Moldova	59	30	41	30	15	31	11	20	24	42	41	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Gruzija	7	16	74	145	116	113	109	144	67	42	182	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Ukraina	352	120	104	100	60	55	61	70	331	344	366	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Iš viso	452 14.8%	178 8%	221 12.6%	276 14%	191 8.6%	199 8.9%	181 6.3%	235 6.8%	427 12.2%	430 9.3%	604 11.6%	
Bendras trečiųjų šalių piliečių, išorinių sienų pasienyje neįleistų į šalį, skaičius ⁶⁴	3052	2211	1751	1968	2215	2215	2865	3448	3479	4577	5182	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys

⁶³ Žr. Eurostat: trečiųjų šalių piliečių, išorinių sienų pasienyje neįleistų į šalį, skaičius (metiniai duomenys, suapvalinti) [migr_eirfs]

⁶⁴ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų trečiųjų šalių piliečių, išorinių sienų pasienyje neįleistų į šalį.

3.2.2. lentelė. Bendras bevizių šalių piliečiams priimtų sprendimų grąžinti skaičius⁶⁵

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo sutarties ir 2 metų po jos)</i>											
Bendras bevizių šalių piliečiams priimtų sprendimų grąžinti skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Eurostat duomenys
Juodkalnija	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Eurostat duomenys
Serbija	NI	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	Eurostat duomenys
Albanija	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	Eurostat duomenys
Bosnija ir Hercegovina	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Eurostat duomenys
Moldova	NI	30	15	20	5	10	10	0	0	15	20	Eurostat duomenys
Gruzija	NI	30	50	55	70	160	160	125	75	35	30	Eurostat duomenys
Ukraina	NI	140	110	125	90	70	70	75	255	315	355	Eurostat duomenys
Iš viso	NI	200 22,0%	175 14,5%	200 14,9%	165 9,3%	240 12,6%	240 13,6%	200 8,9%	335 17,9%	370 21,3%	405 19,5%	
Bendras trečiųjų šalių piliečiams priimtų sprendimų grąžinti skaičius ⁶⁶	NI	910	1210	1345	1765	1910	1770	2245	1870	1740	2080	Eurostat duomenys

Jei neturite duomenų, reikalaujamų aukščiau esančioje lentelėje (pvz., 2007 m.), paaiškinkite kodėl:

2007 metais duomenys nebuvo teikiami.

⁶⁵ Žr. Eurostat: trečiųjų šalių piliečių, kuriems nurodyta išvykti, skaičius (metiniai duomenys, suapvalinti) [migr_eiord]

⁶⁶ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų piliečių, kuriems nurodyta išvykti.

3.2.3. lentelė. Bendras bevizių šalių piliečių savanoriškų grįžimų (dėl bet kokių priežasčių)⁶⁷

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo sutarties ir 2 metų po jos)</i>											
Bendras bevizių šalių piliečių savanoriškų grįžimų (dėl bet kokių priežasčių) skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Juodkalnija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Serbija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Albanija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Bosnija ir Hercegovina	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Moldova	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Gruzija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Ukraina	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Iš viso	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Bendras visų trečiųjų šalių piliečių savanoriškų grįžimų (dėl bet kokių priežasčių) skaičius ⁶⁸	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	

Jei neturite duomenų, reikalaujamų aukščiau esančioje lentelėje (pvz., 2007 m.), paaiškinkite kodėl:

Lietuvoje duomenys dėl bevizių šalių piliečių savanoriškų grįžimų nebuvo renkami.

⁶⁷ Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu. Taip pat žr. Eurostat: savanoriškų ir priverstinių grąžinimų skaičius [migr_eirt_vol];

⁶⁸ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų savanoriškų grįžimų.

3.2.4. lentelė. Bendras bevizių šalių priverstinių grąžinimų skaičius⁶⁹

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo sutarties ir 2 metų po jos)</i>											
Bendras bevizių šalių priverstinių grąžinimų skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Juodkalnija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Serbija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Albanija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Bosnija ir Hercegovina	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Moldova	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Gruzija	1	4	18	29	46	136	173	95	65	16	8	Migracijos departamento duomenys
Ukraina	12	10	10	7	7	2	3	1	4	7	1	Migracijos departamento duomenys
Iš viso	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Bendras visų trečiųjų šalių piliečių priverstinių grąžinimų skaičius ⁷⁰	147	123	144	137	125	236	279	362	444	177	103	Migracijos departamento duomenys

Jei neturite duomenų, reikalaujamų aukščiau esančioje lentelėje (pvz., 2007 m.), paaiškinkite kodėl:

Migracijos departamento metraštyje pateikiamas bendras visų trečiųjų šalių piliečių išsiuntimų skaičius ir TOP 5 pilietybės, todėl informacija yra pateikiama tik apie valstybių piliečius, kurių išsiuntimų buvo daugiausiai.

⁶⁹ Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu. Taip pat žr. Eurostat: savanoriškų ir priverstinių grąžinimų skaičius [migr_eirt_vol];

⁷⁰ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų priverstinių grąžinimų.

3.2.5. lentelė. Bendras rastų nelegaliai dirbančių bevizių šalių piliečių skaičius⁷¹

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) (nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsakymo sutarties ir 2 metų po jos)											Papildoma informacija (pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)
	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	
Bendras nustatytų nelegaliai dirbančių bevizių šalių piliečių skaičius												
BJRM	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	Nurodykite 5 pagrindinius sektorius, kuriuose nelegaliai įdarbinta daugiausia trečiųjų šalių piliečių (sektorių sąrašą žr. išnašoje). ⁷²
Juodkalnija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Serbija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Albanija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Bosnija ir Hercegovina	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Moldova	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Gruzija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Ukraina	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	47	89	Valstybinės darbo inspekcijos duomenys
Iš viso	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Bendras nelegaliai dirbančių trečiųjų šalių piliečių skaičius⁷³	18	161	15	21	7	13	4	66	170	58	130	2007 – gamyba, statyba; 2008- žemės ūkis, statyba; 2009- didmeninė ir mažmeninė prekyba 2010- transportas, didmeninė ir mažmeninė prekyba; 2011 – statyba 2012 - 2013 apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla

⁷¹ Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu. Taip pat žr. Eurostat: trečiųjų šalių piliečių, nelegaliai esančių šalyje, skaičius (metiniai duomenys, suapvalinti) [migr_eipre]

⁷² Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė; kasyba ir karjerų eksploatavimas; gamyba; elektros, dujų, garo ir oro kondicionavimo tiekimas; vandens tiekimas; kanalizacijos, atliekų tvarkymo ir regeneravimo veikla; statyba; didmeninė ir mažmeninė prekyba; variklinių transporto priemonių ir motociklų remontas; transportavimas ir sandėliavimas; apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla; informavimas ir ryšiai; finansų ir draudimo veikla; nekilnojamojo turto veikla; profesinė, mokslinė ir techninė veikla; administracinė ir palaikymo veikla; viešasis administravimas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas; švietimas; žmonių sveikatos ir socialinio darbo veikla; menas, pramogos ir poilsis; kita aptarnavimo veikla; namų ūkių, kaip darbdavių, veikla; nediferencijuota namų ūkių prekių ir paslaugų gamyba savo reikmėms; tarptautinių organizacijų ir įstaigų veikla.

⁷³ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo nelegaliai dirbančių trečiųjų šalių piliečių.

2014 -2015– žuvininkystė,
2016 -2017 statyba

Jei neturite duomenų, reikalaujamų aukščiau esančioje lentelėje (pvz., 2007 m.), paaiškinkite kodėl:

Pažymėtina, kad LR sisteminės informacijos apie nustatytus nelegaliai (neteisėtai) dirbusius pagal studijoje nagrinėjamas šalis nekaupia. Valstybinė darbo inspekcija nuo 2013 m. vykdydama 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/52/EB, kuria numatomi sankcijų ir priemonių nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausi standartai (OL 2009 L 168, p. 24), bei Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 6 straipsnio 27 punkto nuostatas, teikia duomenis apie atliktus nelegalaus darbo patikrinimus ir rezultatus. Taip pat pateikiami duomenys apie atliktus patikrinimus pagal kiekvieną tikrintą ekonominės veiklos sektorių absoliučiais skaičiais, nurodant nustatytų nelegaliai dirbusių trečiųjų šalių piliečių dalį procentais bei patikrinimų dėl trečiųjų šalių piliečių darbo rezultatus.

3.2.6. lentelė. Bendras iš bevizių šalių neteisėtai atgabentų asmenų skaičius (galutinių teismo sprendimų skaičius)⁷⁴

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo sutarties ir 2 metų po jos)</i>											
Bendras iš bevizių šalių <u>neteisėtai atgabentų</u> asmenų skaičius (galutinių teismo sprendimų skaičius)	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Juodkalnija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Serbija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Albanija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Bosnija ir Hercegovina	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Moldova	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Gruzija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Ukraina	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Iš viso	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Bendras iš trečiųjų šalių <u>neteisėtai atgabentų</u> asmenų skaičius (galutinių teismo sprendimų skaičius) ⁷⁵	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	

Jei neturite duomenų, reikalaujamų aukščiau esančioje lentelėje (pvz., 2007 m.), paaiškinkite kodėl:

Lietuvoje nekaupiama informacija apie neteisėtai atgabentų asmenų skaičių pagal pilietybę.

⁷⁴ Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu.

⁷⁵ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų iš trečiųjų šalių neteisėtai atgabentų asmenų.

3.2.7. lentelė. Bendras iš bevizių šalių prekybai žmonėmis atgabentų asmenų skaičius (galutinių teismo sprendimų skaičius)⁷⁶

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo sutarties ir 2 metų po jos)</i>											
Bendras iš bevizių šalių prekybai žmonėmis atgabentų asmenų skaičius (galutinių teismo sprendimų skaičius)	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Juodkalnija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Serbija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Albanija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Bosnija ir Hercegovina	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Moldova	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Gruzija	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Ukraina	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Iš viso	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	
Bendras iš trečiųjų šalių prekybai žmonėmis atgabentų asmenų skaičius (galutinių teismo sprendimų skaičius) ⁷⁷	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	NI	

Jei neturite duomenų, reikalaujamų aukščiau esančioje lentelėje (pvz., 2007 m.), paaiškinkite kodėl:

Lietuvoje nekaupiama statistika apie prekybai žmonėmis atgabentų asmenų skaičių pagal pilietybę.

⁷⁶ Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu.

⁷⁷ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų iš trečiųjų šalių prekybai žmonėmis atgabentų asmenų.

3.2.8. lentelė. Bendras nustatytų asmenų⁷⁸, padėjusių bevizių šalių piliečiams neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi⁷⁹, skaičius (galutinių teismo sprendimų skaičius)⁸⁰

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsakymo sutarties ir 2 metų po jos)</i>											
Bendras nustatytų asmenų, padėjusių bevizių šalių piliečiams neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi, skaičius (galutinių teismo sprendimų skaičius)	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Informatikos ir ryšių departamento duomenys
Juodkalnija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Informatikos ir ryšių departamento duomenys
Serbija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Informatikos ir ryšių departamento duomenys
Albanija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Informatikos ir ryšių departamento duomenys
Bosnija ir Hercegovina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Informatikos ir ryšių departamento duomenys
Moldova	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	Informatikos ir ryšių departamento duomenys
Gruzija	0	0	0	0	2	0	1	0	1	0	0	Informatikos ir ryšių departamento duomenys
Ukraina	0	0	0	5	0	0	0	1	1	1	0	Informatikos ir ryšių departamento duomenys
Iš viso	0	0	1	5	2	0	1	1	2	1	0	
Bendras nustatytų asmenų, padėjusių neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi, skaičius (galutinių teismo sprendimų skaičius) ⁸¹	13 0%	3 0%	33 3%	24 20%	20 10%	24 0%	27 3.7%	28 3.5%	83 2.4%	55 1.8%	40 0%	
1 ES tautybė	Lietuva	Lietuva	Lietuva	Lietuva	Lietuva	Lietuva	Lietuva	Lietuva	Rusija	Rusijos	Lietuva	<i>Jrašykite nustatytų ES valstybių narių asmenų,</i>

⁷⁸ Turima omenyje padedančių asmenų tautybė. ES tautybes galima pateikti antroje lentelės dalyje.

⁷⁹ Neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi padedantys asmenys – iš anksto apgalvotai padedantys asmeniui, kuris nėra valstybės narės pilietis, atvykti į valstybės narės teritoriją arba per ją vykti tranzitu pažeidžiant tos valstybės įstatymus dėl užsieniečių atvykimo arba jų vykimo tranzitu, arba dėl finansinės naudos iš anksto apgalvotai padedantys asmeniui, kuris nėra valstybės narės pilietis, apsigyventi valstybės narės teritorijoje pažeidžiant tos valstybės įstatymus dėl užsieniečių gyvenimo (žr. Tarybos direktyvos 2002/90/EB 1 str. 1 dalies a ir b punktus).

⁸⁰ Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu.

⁸¹ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų nustatytų asmenų, padėjusių neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi.

												<i>padėjusių neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi, skaičių (ES tautybių penketukas).</i>
2 ES tautybė			Latvijos	Ukraina	Gruzija	Rusija	Afganistas	Rusijos	Lenkija	Lietuva	Rusija	<i>Žr. aukščiau.</i>
3 ES tautybė			Be pilietybės	Latvija	Kirgizija	Lenkija	Be pilietybės	Lenkijos	Latvija	Latvijos	Latvija	<i>Žr. aukščiau.</i>
4 ES tautybė			Rusijos	Estija		Estija	Lenkija	Latvija	Lietuva	Be pilietybės	Armėnija	<i>Žr. aukščiau.</i>
5 ES tautybė			Armėnijos	Armėnija		Baltarusija	Rusija	Ukraina	Kirgizija	Kirgizijos	Vietnamo	<i>Žr. aukščiau.</i>

3.2.9. lentelė. Bendras neteisėtai esančių bevizių šalių piliečių skaičius⁸²

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) (nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo sutarties ir 2 metų po jos)											
Bendras neteisėtai esančių bevizių šalių piliečių skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija (pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)
BJRM	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Eurostat duomenys
Juodkalnija	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Eurostat duomenys
Serbija	NI	0	5	0	0	0	0	0	5	0	0	Eurostat duomenys
Albanija	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	Eurostat duomenys
Bosnija ir Hercegovina	NI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Eurostat duomenys
Moldova	NI	30	15	20	5	10	10	0	0	15	25	Eurostat duomenys
Gruzija	NI	30	80	55	130	265	220	175	100	35	30	Eurostat duomenys
Ukraina	NI	140	130	125	90	70	75	75	255	315	355	Eurostat duomenys
Iš viso	NI	200 22,0%	230 15,4%	200 14,9%	225 11,9%	345 16,6%	305 16,0%	250 10,1%	360 17,6%	370 19,3%	410 18,6%	
Bendras neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių skaičius ⁸³	NI	910	1495	1345	1895	2080	1910	2465	2040	1920	2210	Eurostat duomenys

⁸² Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu. Taip pat žr. Eurostat: trečiųjų šalių piliečių, nelegaliai esančių šalyje, skaičius (metiniai duomenys, suapvalinti) [migr_eipre]

⁸³ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių.

3.2.10 lentelė. Bendras lankytojų, viršijusių teisėto buvimo laiką (iš bevizių šalių) skaičius⁸⁴

Rodiklis	Laikotarpis (2007–2017) <i>(nurodykite visus turimus duomenis arba bent jau 2 paskutinių metų iki vizų atsisakymo sutarties ir 2 metų po jos)</i>											
Bendras lankytojų, viršijusių teisėto buvimo laiką iš bevizių šalių skaičius	2007	2008	*2009	*2010	2011	2012	2013	*2014	2015	2016	*2017	Papildoma informacija <i>(pvz., duomenų šaltinis (-iai), šio rodiklio tendencijų ir skaičių paaiškinimas)</i>
BJRM	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Juodkalnija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Serbija	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Albanija	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Bosnija ir Hercegovina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Moldova	31	12	6	5	3	5	6	1	1	13	13	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Gruzija	3	11	5	2	6	3	2	7	7	12	8	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Ukraina	100	98	77	73	62	56	46	54	119	168	182	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys
Iš viso	135 15.2%	121 23%	89 15.9%	80 10.8%	71 5.5%	64 4.7%	54 4.4%	62 4.2%	127 13.2%	193 20.1%	203 17.4%	
Bendras lankytojų, viršijusių teisėto buvimo laiką iš trečiųjų šalių skaičius ⁸⁵	884	524	557	737	1290	1357	1202	1458	962	958	1162	Valstybės sienos apsaugos tarnybos duomenys

⁸⁴ Informacija teikiama kompetentingų institucijų surinktų nacionalinių duomenų pagrindu. Taip pat žr. Eurostat: trečiųjų šalių piliečių, nelegaliai esančių šalyje, skaičius (metiniai duomenys, suapvalinti) [migr_eipre]

⁸⁵ Visos tautybės; apskaičiuoti dalį nuo visų lankytojų, viršijusių teisėto buvimo laiką iš trečiųjų šalių.

4.

Priemonės, kurių imtasi
siekiant užkirsti kelią
galimam piktnaudžiavimui
beviziu režimu

4.1. ŠALIES KONTEKSTAS

K4.1. Ar Lietuvoje buvo įgyvendintos kokios nors priemonės, skirtos spręsti iššūkius, atsiradusius po bevizio režimo įvedimo? Pateikite trumpą savo šalies konteksto aprašymą. Konkrečias priemones galima išsamiai aprašyti klausimuose K4.1.2.– K4.1.7.

Ne.

Lietuvoje nebuvo fiksuojama akivaizdžių iššūkių, atsiradusių po bevizio režimo įvedimo. Pagal šiuo metu turimus duomenis galima teigti, kad vizų režimo liberalizavimas neturėjo įtakos neteisėtos migracijos tendencijoms Lietuvoje, todėl specialių priemonių nebuvo įgyvendinama. Buvo įgyvendinamos tik bendros priemonės, skirtos mažinti neteisėtą migraciją ir vykdyti užsieniečių kontrolę.

Po vizų režimo liberalizavimo labiausiai išaugo Ukrainos ir Gruzijos piliečių, besilankančių Lietuvoje, skaičius. Bevizio režimas šioms šalims įsigaliojo tik 2017 m., todėl LR tarnybos, atsakingos už migraciją, vis dar stebi ir analizuoja situaciją.

K4.1.1. Jei taikytina, priskirkite savo atsakymui į K4.1. trečiąją šalį:

Vakarų Balkanai - BJRM, Juodkalnija, Serbija, Albanija, Bosnija ir Hercegovina

Žr. K.4.1.

Rytų partnerystė - Moldova, Gruzija, Ukraina

Žr. K.4.1.

K4.1.2. Jei taikytina, ar Lietuva įgyvendino priemones, skirtas skatinti savanorišką grįžimą? Jei taip, nurodykite kokioms tautybėms ir paaiškinkite tų priemonių poveikį.

Ne.

Specialios priemonės įgyvendinamos nebuvo, tik bendros. Savanoriško grįžimo skatinimas yra įtvirtintas Lietuvos migracijos politikos gairėse⁸⁶. Šių gairių 22.3.4 punkte nurodyta: užtikrinti veiksmingą užsieniečių grąžinimo į kilmės valstybes ar užsienio valstybes, į kurias jie turi teisę vykti, ir neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių readmisijos politikos įgyvendinimą visapusiškai paisant pagrindinių žmogaus teisių ir suteikiant jiems galimybę išvykti oriai, skatinti savanorišką grįžimą ir taip taupyti valstybės lėšas.

Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo lėšomis (PMIF) Lietuvoje finansuojamas Tarptautinės Migracijos Organizacijos (TMO) projektas, skatinantis ir teikiantis savanoriško grįžimo pagalbą Lietuvoje esantiems trečiųjų šalių piliečiams.

Per 2011-2017 m. laikotarpį savanoriškai su TMO pagalba grįžo 105 trečiųjų šalių piliečiai, iš jų 1 Albanijos pilietis, 48 Gruzijos piliečiai, 56 Ukrainos piliečiai.

K4.1.3. Jei taikytina, ar Lietuva įgyvendino priemones, skirtas plėsti teisėto buvimo galimybes?⁸⁷ Jei taip, nurodykite kokioms tautybėms ir paaiškinkite tų priemonių poveikį.

Ne.

Lietuva tokių priemonių neįgyvendino.

K4.1.4. Jei taikytina, ar Lietuva įgyvendino priemones, skirtas kovoti su nelegaliu darbu? Jei taip, paaiškinkite jų poveikį ir pateikite konkrečius pavyzdžius.

Ne.

⁸⁶ Patvirtintose 2014 m. sausio 22 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 79.

⁸⁷ EN. If applicable, did your (Member) State implement measures to expand the legal possibilities of stay? If yes, for which nationalities and explain their impact

Specialių priemonių, kurių imtasi siekiant užkirsti kelią galimam piktnaudžiavimui beviziu režimu. Nebuvo. Buvo įgyvendinamos tik bendros priemonės.

Nuo 2017 m. liepos 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymas. Šio įstatymo nuostatomis išplečiama nelegalaus darbo sąvoka ir numatoma atsakomybė už nelegalų ir nedeklaruotą darbą, nedeklaruotą savarankišką veiklą, užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimus.

Užimtumo įstatyme institucijai, vykdančiai nelegalaus darbo kontrolę, nustatyta teisė ne tik skirti administracinę nuobaudą – piniginę baudą, bet ir skirti įpareigojimą, t. y. įpareigoti darbdavį:

- sudaryti su darbuotoju darbo sutartį raštu ir pranešti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinei įstaigai apie darbo sutarties sudarymą ir darbuotojo priėmimą į darbą ir sumokėti nelegaliai dirbusiam asmeniui sulygtą atlyginimą už darbą, jeigu buvo nustatyta, kad darbdavys nustatyta tvarka šios pareigos neatliko;

- nutraukti darbo santykius su nelegalų darbą dirbančiu asmeniu per tris darbo dienas nuo sprendimo priėmimo, sumokėti jam sulygtą atlyginimą už darbą, jeigu buvo nustatyta, kad darbą dirba trečiosios šalies pilietis, įdarbintas nesilaikant norminių teisės aktų nustatytos įdarbinimo tvarkos, Informacija apie nelegaliai dirbantį ar dirbusį asmenį pateikiama Migracijos departamentui.

2017 m. taip pat buvo papildytas Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“⁸⁸, kuriame numatyta nauja funkcija Lietuvos Respublikos valstybinei darbo inspekcijai – prižiūrėti, ar užsieniečiui leidimo dirbti sezoninį darbą galiojimo laikotarpiu suteikiamos tinkamos gyvenimo sąlygos⁸⁹.

VDI taip pat buvo įdiegtas pasitikėjimo telefonas, kuriuo asmenys gali pranešti apie nelegalų darbą (tiek užsieniečių, tiek Lietuvos piliečių). Tokią informaciją galima teikti ir per socialinius tinklus. Taip pat buvo vykdomos informacinės kompanijos kovai su nelegaliu darbu.

K4.1.5. Jei taikytina, ar Lietuva įgyvendino priemones, skirtas kovoti su neteisėtu ir (arba) skirtų prekybai žmonėmis gabenimu iš bevizių šalių? Jei taip, paaiškinkite jų poveikį ir pateikite konkrečius pavyzdžius.

Ne.

Specialių priemonių, skirtų kovoti su neteisėtu žmonių gabenimu ir prekyba žmonėmis iš bevizių šalių nebuvo. Galioja bendri teisės aktai, numatantys bausmes užsieniečiams.

K4.1.6. Jei taikytina, ar Lietuva įgyvendino priemones, skirtas kovoti su asmenų, padėjusių neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi, veikla? Jei taip, paaiškinkite jų poveikį ir pateikite konkrečius pavyzdžius.

Vykdomas tarpinstitucinis bendradarbiavimas tarp Lietuvos teisėsaugos institucijų (policijos, muitinės, Migracijos tarnybų, taip pat Valstybinės darbo inspekcijos). Bendradarbiaujama su kaimyninių valstybių pasienio institucijomis. Vykdomos kitos tikslinės, kriminalinės žvalgybos priemonės. Pažymėtina, kad minėtos priemonės yra bendros visų kilmės valstybių piliečių atžvilgiu.

K4.1.7. Jei taikytina, ar Lietuva įgyvendino priemones, skirtas mažinti piliečių, esančių jūsų šalyje neteisėtai, skaičių? Jei taip, paaiškinkite jų poveikį ir pateikite konkrečius pavyzdžius. Prieš atsakydami, žr. K4.4 (dėl lankytojų, viršijusių teisėto buvimo laiką), kad išvengtumėte dubliavimosi.

⁸⁸ Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 62, straipsnis

⁸⁹ Užsieniečiui, kuris ketina dirbti Lietuvos Respublikoje sezoninį darbą, leidimas dirbti gali būti išduodamas, jeigu užsienietis turi gyvenamąją patalpą įregistruotą Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre (kurios gyvenamasis plotas, tenkantis kiekvienam pilnamečiam asmeniui, deklaruojamam joje gyvenamąją vietą, būtų ne mažesnis kaip 7 kvadratiniai metrai), kuri jam priklauso Lietuvos Respublikoje nuosavybės teise ar tokia patalpa jis naudoja nuomos ar panaudos pagrindais (atitinkama sutartis turi būti sudaryta ne trumpesniai kaip leidimo dirbti galiojimo laikotarpiui), arba pateikia patvirtintą fizinio ar juridinio asmens įsipareigojimą leidimo dirbti galiojimo laikotarpiu suteikti jam tinkamą gyvenamąją patalpą.

Užsieniečių buvimą ir gyvenimą Lietuvos Respublikoje kontroliuoja policija, Migracijos departamentas, Valstybės sienos apsaugos tarnyba, bendradarbiaudami su Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis⁹⁰.

Asmenų, kurie viršija teisėtą buvimą Lietuvoje ir turi išduotas vizas, sąrašas suformuojamas pagal sienos kirtimų statistiką nacionalinėse duomenų bazėse. Atitinkamai tokių asmenų ieškoma pagal vizų prašymuose nurodytas buvimo vietas. Organizuojamos bendros priemonės su kompetentingomis institucijomis, pvz. tikrinami viešbučiai ar kitos vietos, kurias užsieniečiai deklaruoja pateikiant prašymus išduoti vizą. Asmenys, kuriems vizos nereikalingos, aptinkami atsitiktinių patikrinimų metu, pvz. tikrinant automobilių ar kt. turgavietes, statybviertes ar panašius objektus arba pagal gautą išankstinę informaciją.

K4.1.8. Jei taikytina, koks buvo pirmiau išvardytų priemonių veiksmingumas ir kurios priemonės sėkmingiausiai pasiekė numatytus tikslus? Nurodykite gerąją patirtį ir išmoktas pamokas.

Kaip gerąją praktiką galima išskirti bendras Lietuvos Respublikos kompetentingų institucijų taikomas priemones. Pavyzdžiui, VSAT padaliniai periodiškai vykdo patikrinimus dėl užsieniečių, dirbančių Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste. Patikrinimų metu tikrinami duomenys apie asmenis patenkančius į uosto teritoriją.

Vykdamas nelegalios migracijos procesų kontrolę bei remiantis informacija apie užsieniečiams išduotas vizas, 2017 m. buvo nustatyti 10 atvejų, kai Ukrainos Respublikos piliečiai Lietuvos Respublikos ambasada Ukrainoje pateikė galimai klastotus dokumentus siekdami gauti Lietuvos Respublikos nacionalines D tipo vizas. Įtariama, kad galimai buvo suklastoti Lietuvos Respublikoje veikiančių 13 uždarytų akcinių bendrovių vadovų vardu pasirašyti tarpininkavimo raštai bei darbo sutartys su užsieniečiais.

Buvo nustatyta tendencija, kuomet buvo steigiamos įmonės nurodant, kad jose bus įdarbinami užsieniečiai, tačiau jie ten nedirbo. Taip pat pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos informaciją tokios įmonės nevykdė jokios realios veiklos.

2017 - 2018 metais 389 Ukrainos Respublikos piliečiams LR ambasadoje Ukrainoje ir 2 Moldovos Respublikos piliečiams buvo išduotos daugkartinės D nacionalinės vizos darbui uždarojoje vienoje akcinėje bendrovėje. Kompetentingomis institucijomis įvykdžius patikrinimą buvo nustatyta, kad iš 391 nacionalinės D vizas gavusių užsieniečių buvo įdarbinti tik 6. Įvertinus surinktą informaciją, buvo priimti sprendimai panaikinti dar galiojančias užsieniečiams išduotas nacionalines vizas.

K4.2. Ar Lietuva įgyvendino priemones, skirtas susitvarkyti su administracine našta, atsiradusia po bevizio režimo įvedimo?⁹¹ Jei taip, nurodykite ir paaiškinkite šias priemones, jų poveikį ir veiksmingumą, taip pat pridėkite gerąją patirtį ir išmoktas pamokas.

Netaikoma.

K4.3. Ar Lietuva įgyvendino priemones, skirtas kovoti su galimu piktnaudžiavimu vizų režimo liberalizavimu?⁹² Jei taip, nurodykite ir paaiškinkite šias priemones, jų poveikį ir veiksmingumą, taip pat pridėkite gerąją patirtį ir išmoktas pamokas.

Netaikoma.

K4.4. Kaip Lietuva sprendžia atvejus, kai trečiųjų šalių piliečiai teisėtai atvyksta į šalį, bet neįteisina savo buvimo praėjus 90 dienų (lankytojai, viršiję teisėto buvimo laiką)? Trumpai apibūdinkite tokius atvejus, pabrėždami jūsų šalies įgyvendintas tokių atvejų sprendimo priemones. Jei taikytina, koks buvo šių priemonių poveikis bei veiksmingumas ir ar nustatėte gerąją patirtį bei išmoktas pamokas?

⁹⁰ Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 4 straipsnis

⁹¹ Pavyzdžiui: ženkliai padidėjo prašymų išduoti leidimą gyventi skaičius, padidėjo darbo leidimų paklausa, dėl vizų trūkumo sulėtėjo pasienio kontrolės procesas ir pan.

⁹² Pavyzdžiui, atvejai, kai asmenys atvyksta į šalį teisėtai, bet vėliau pradeda nelegaliai dirbti, gyvena šalyje teisėtai, bet dirba be leidimo arba prašo suteikti prieglobstį be pagrįstų priežasčių.

Lietuvoje tokius atvejus reglamentuoja Vidaus reikalų ministro įsakymu patvirtintas Sprendimų dėl užsieniečio įpareigojimo išvykti, išsiuntimo, grąžinimo ir vykimo tranzitu per Lietuvos Respublikos teritoriją priėmimo ir jų vykdymo tvarkos aprašas. Atitinkamai asmeniui surašomas sprendimas dėl grąžinimo, o jei jis neišvyksta - surašomas sprendimas dėl išsiuntimo.

K4.4.1. Ar Lietuva taiko lankytojams, viršijusiems teisėto buvimo laiką (iš bevizių šalių) kitokią grąžinimo tvarką nei įprasta? Jei taip, trumpai apibūdinkite tokius atvejus, pabrėždami gerą patirtį ir išmoktas pamokas.

Ne. Taikoma bendra tvarka.

K4.4.2 Ar Lietuva taiko specialią tvarką tais atvejais, kai lankytojai, viršiję teisėto buvimo laiką praranda savo asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus arba kyla problemų bandant nustatyti jų tapatybę? Jei taip, trumpai apibūdinkite tokius atvejus, pabrėždami gerą patirtį ir išmoktas pamokas.

Speciali tvarka Lietuvoje netaikoma. Pirmiausia vyksta asmens teisinės padėties nustatymas. Pavyzdžiui, tiek vykdant prieglobsčio, tiek grąžinimo procedūras, atliekamos užsieniečių apklausos, kurių vienas iš tikslų yra išsiaiškinti tikėtiną kilmės valstybę ar regioną.

Vykdant grąžinimo procedūras yra būtinas galiojantis kelionės dokumentas arba kilmės valstybės išduotas grįžimo pažymėjimas, kurie patvirtina asmens tapatybę. Atsižvelgiant į surinktą informaciją yra rengiamas paklausimas vadovaujantis readmisijos susitarimu arba kreipimasis į užsienio valstybės diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą dėl asmens tapatybės nustatymo ir dokumento grįžti į užsienio valstybę išdavimo.

K4.4.3. Jei taikytina, koks buvo šios tvarkos veiksmingumas (žr. K4.4.1. ir K4.4.2.) ir ar ji pasiekė numatytus tikslus? Nurodykite gerą patirtį ir išmoktas pamokas.

Netaikoma.

K4.5. Kaip pasikeitė jūsų bendradarbiavimas su bevizėmis šalimis pagalbos ir informacijos mainų srityse po bevizio režimo įvedimo?⁹³ Trumpai aprašykite ir pateikite konkrečius jūsų šalies konteksto pavyzdžius, išskirstydami pagal regionus ir aktualias trečiąsias šalis.

Vakarų Balkanai - BJRM, Juodkalnija, Serbija, Albanija, Bosnija ir Hercegovina

Netaikoma.

Rytų partnerystė - Moldova, Gruzija, Ukraina

Netaikoma.

K4.5.1. Jei taikytina, kaip veiksmingai bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis padėjo pasiekti norimus tikslus? Ar buvo kokių nors skirtumų bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis ir ar pavyko nustatyti gerą patirtį ir išmoktas pamokas?

Netaikoma.

K4.6. Jei taikytina, kaip Lietuva reagavo į prieglobsčio prašytojų antplūdį iš bevizių šalių? Trumpai aprašykite įgyvendintas priemones ir gerą patirtį bei išmoktas pamokas.⁹⁴

Prieglobsčio prašytojų antplūdžio iš bevizių šalių Lietuvoje nebuvo.

K4.6.1. Jei taikytina, ar Lietuvos priemonės buvo veiksmingos tvarkantis su prieglobsčio prašytojų antplūdžiu iš bevizių šalių? Trumpai aprašykite savo šalies kontekstą, pabrėždami gerą patirtį ir išmoktas pamokas.

⁹³ Pavyzdžiui, informavimo akcijų trečiosiose šalyse, kuriomis siekiama šalinti „stumiančiuosius veiksniai“, atžvilgiu – nedarbas, skurdas, prastos nacionalinės sveikatos priežiūros sistemos sąlygos, valstybių narių parama bevizėms šalims ir pagalba grąžinamiems asmenims reintegruoti.

⁹⁴ Pavyzdžiui, naudodami saugios kilmės šalies koncepciją.

Didelės naštos Lietuvoje dėl prieglobsčio prašytojų iš studijoje nagrinėjamų valstybių nebuvo.

K4.6.2. Jei taikytina, kaip Lietuva bendradarbiavo su kitomis valstybėmis (narėmis), atsidūrusiomis panašioje situacijoje (t. y. susidūrusiomis su prieglobsčio prašytojų antplūdžiu iš bevizių šalių)? Trumpai aprašykite savo šalies kontekstą ir gerąją patirtį bei išmoktas pamokas.

Netaikoma.

K4.6.3. Ar gavote ES paramą tvarkydamiesi su prieglobsčio prašytojų antplūdžiu iš bevizių šalių? Jei taip, kaip ši parama padėjo Lietuvai? Trumpai aprašykite savo šalies kontekstą ir gerąją patirtį bei išmoktas pamokas.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija administruoja Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo (PMIF) 2014–2020 m. nacionalinę programą, kuri skirta prisidėti prie migracijos srautų valdymo. PMIF nacionalinės programos projektai buvo pradėti įgyvendinti 2015 m.

Įgyvendinant šiuos projektus, gerinamos prieglobsčio prašytojų priėmimo sąlygos ir prieglobsčio procedūros, teikiamos įvairios paslaugos prieglobsčio prašytojams, teisėtai Lietuvos Respublikoje gyvenantiems trečiųjų šalių piliečiams (įskaitant prieglobsčio gavėjus) ir į kilmės šalis grąžinamiems trečiųjų šalių piliečiams, vykdomos grąžinimo procedūros bei skatinamas savanoriškas grįžimas bei reintegracija kilmės šalyje. Teisėtai Lietuvos Respublikoje gyvenančių trečiųjų šalių piliečių, įskaitant prieglobsčio gavėjų ir į Lietuvos Respublikos teritoriją perkeltų asmenų, integracijai skatinti nuo 2016 m. vidurio Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje veikia trys integracijos centrai, kuriuose užsieniečiams teikiamos įvairios paslaugos: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, socialinės, teisinės, psichologinės, profesinio orientavimo, lietuvių kalbos mokymo, pilietinio orientavimo mokymo, rengiami asmeninių kompetencijų ugdymo seminarai (prisistatymo darbdaviui, bendravimo įgūdžių, motyvacijos ir kt. klausimais).

Asmenims, kurie turi pabėgėlio arba papildomos apsaugos statusą, teikiamos papildomos sveikatos priežiūros paslaugos, materialinė pagalba drabužiais, avalyne, maistu ir kt. Integracijos centruose kartu su vietos bendruomene organizuojami bendri renginiai, kurie skatina tarpusavio pažinimą ir supratimą.

K4.7. Kokias kitas priemones (arba gerąją patirtį ar išmoktas pamokas) įgyvendino Lietuva po vizų režimo liberalizavimo, kurios nepaminėtos ankstesniuose klausimuose (jei tokių yra)? Taip pat, ar artimiausiu metu planuojama imtis kokių nors priemonių?⁹⁵

Netaikoma.

⁹⁵ Pavyzdžiui, Ukrainos ar Gruzijos atžvilgiu, kurių vizų atsisakymo susitarimas įsigaliojo 2017 m.

Išvados

K5.1. Atsižvelgdami į šios studijos tikslus, kokias išvadas galėtumėte padaryti iš rezultatų, gautų rengiant nacionalinę ataskaitą?

Lietuvos Respublikos išorės sienų kirtimas. Per studijoje nagrinėjamą laikotarpį (2007 - 2017 metus) bendras Lietuvos išorės sienų kirtimo skaičius augo. 2007 metais Lietuvos išorės sienas kirtė apie 4 mln. asmenų, tuo tarpu 2017 šis skaičius išaugo iki beveik 5,8 mln. asmenų. Taip pat augo ir Vakarų Balkanų bei Rytų partnerystės šalių piliečių, kertančių Lietuvos išorės sieną, skaičius. Studijoje nagrinėjamų šalių piliečiai sudarė apie 3,6 proc. visų išorės sienos kirtimų atvejų 2007 m., 2017 metais - 5,6 proc. Daugiausiai Lietuvos išorės sieną kirtusių asmenų – Ukrainos piliečiai.

Vizų liberalizavimo įtaka neteisėtai migracijai. Vakarų Balkanų valstybių piliečių atvykstančių į Lietuvą skaičius augo, tačiau išliko nedidelis. Iš studijoje apžvelgtų duomenų galime teigti, kad vizų režimo liberalizavimas neturėjo įtakos neteisėtos migracijos tendencijoms iš Balkanų šalių. Rytų partnerystės šalių atžvilgiu, turimi duomenys leidžia teigti, kad vizų liberalizavimas trumpuoju laikotarpiu neturėjo įtakos neteisėtos migracijos augimui, tačiau ilguoju laikotarpiu vizų režimo liberalizavimas Rytų partnerystės šalims vertinti nėra galimybės, nes jis Ukrainai ir Gruzijai įsigaliojo tik 2017 metais.

Neįleidimai į šalį. Lyginant atvykstančių Gruzijos piliečių srautą iki vizų liberalizavimo ir praėjus metams po jo, matyti, kad atvykstančių šios šalies piliečių skaičius išaugo 2 kartus. Augant atvykstančių gruzinių skaičiui, Lietuvoje taip pat žymiai išaugo (daugiau nei 4 kartus) ir neįleistų į Lietuvą Gruzijos piliečių skaičius. Verta pažymėti ir tai, kad po vizų liberalizavimo keitėsi dominuojanti Gruzijos piliečių neįleidimo į Lietuvą priežastis. Iki vizų režimo liberalizavimo dažniausiai gruzinai būdavo neįleidžiami dėl galiojančios vizos ar leidimo gyventi neturėjimo (priežastis C). Po vizų režimo liberalizavimo dažniausia neįleidimo priežastis tapo atitinkamų dokumentų, patvirtinančių buvimo tikslą ir sąlygas neturėjimas (priežastis E). Vizų liberalizavimas Gruzijai įsigaliojo tik 2017 m., todėl Gruzijos piliečių atvykimo ir buvimo šalyje tendencijos tebesiformuoja.

Tuo tarpu į Lietuvą neįleistų Ukrainos piliečių skaičius paaugo nežymiai, turint galvoje du kartus išaugusį atvykstančių į Lietuvą šios šalies piliečių skaičių. Vakarų Balkanų šalių ir Moldovos neįleidimų skaičius per nagrinėjamą laikotarpį išliko nedidelis. Turimi duomenys rodo, kad didžioji dauguma atvykusių asmenų nepažeidė teisėto buvimo šalyje reikalavimų.

Neteisėtas išorės sienos kirtimas. Neteisėtos migracijos mastai Lietuvoje mažėja – tiek sulaikytų asmenų atvykstančių į Lietuvą neteisėtai kertant valstybės sieną, tiek sulaikytų šalies viduje. Toks sumažėjimas gali būti siejamas su stiprinama išorės sienų kontrole ir išplėstais prieglobsčio prašytojų sulaikymo pagrindais. Tai turėjo įtakos Gruzijos piliečių neteisėtos migracijos sumažėjimui. Studijoje nagrinėjamų valstybių piliečių atžvilgiu 2012 m. buvo nustatyti 279 nelegalaus sienos kirtimo atvejai, tuo tarpu 2017 vos 5 atvejai. Daugiausiai pažeidimų buvo nustatyta, kuomet studijoje nagrinėjamų valstybių piliečiai viršijo teisėto buvimo laiką, tačiau savo noru išvyko iš šalies.

Prašymai suteikti prieglobstį. Per visą nagrinėjamą laikotarpį (2007-2017 metus) buvo pateikti tik 3 Vakarų Balkanų valstybių piliečių prašymai suteikti prieglobstį (2 Serbijos piliečiai, 1 Albanijos pilietis). Moldovos atveju buvo tik 1 prašymas suteikti prieglobstį per visą laikotarpį, Ukrainos - 210. Tarp studijoje nagrinėjamų šalių Gruzijos piliečiai pateikė daugiausiai prašymų suteikti prieglobstį (1184 prašymai).

Verta pažymėti, jog 2012 m. bei 2015 m. įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimais išplėtė prieglobsčio prašytojų sulaikymo pagrindus ir tai turėjo įtakos Rytų Partnerystės šalių pateikiamų prieglobsčio prašymų mažėjimui. Įsigaliojus beviziam režimui nebuvo stebėtas padidėjęs kreipimusi dėl prieglobsčio skaičius iš nagrinėjamų valstybių.

Turizmas. Nuo 2012 m., kuomet Lietuvoje buvo pradėta rinkti informacija apie atvykstančių turistų kilmės šalį, studijoje nagrinėjamų valstybių piliečių turistų skaičius Lietuvoje išaugo beveik 3 kartus bei 2017 m. pasiekė 3% nuo bendro turistų skaičiaus Lietuvoje. Didžiausias turistų srauto augimas stebimas iš Rytų partnerystės valstybių (ypač Ukrainos). Ekspertų vertinimu, vizų režimo liberalizavimas teigiamai prisidėjo prie tokio augimo turizmo sektoriuje.

Investicijos, importas ir eksportas. Tiesioginės užsienio investicijos iš Vakarų Balkanų bei Rytų partnerystės šalių, nors nežymiai, tačiau augo. Pažymėtina, kad didžiausią dalį tiesioginių investicijų sudarė investicijos iš Ukrainos bei Gruzijos. Lyginant prekių importą ir eksportą, didžiausia prekybos partnerė iš nagrinėjamų šalių yra Ukraina. Lietuvos prekių eksporto vertė į Ukrainą 2017 m. lyginant su 2016 m. padidėjo net 20 % – iki 736 mln. eurų, o importo vertė augo 18,1% iki 237,8 mln. eurų.

Teisėta veikla (verslas). Vakarų Balkanų šalių piliečiams pirmą kartą išduotų leidimų užsiimti teisėta veikla (verslu) skaičius buvo gana stabilus ir nedidelis, Moldovos atveju, išduotų leidimų tendencijos išliko panašios per visą laikotarpį, tuo tarpu Gruzijos ir Ukrainos šalių piliečiams išduotų leidimų skaičius iki 2014 metų augo (2014 m. išduoti 924 leidimai). Nuo 2015 m., šių šalių asmenims užsiimantiems teisėta veikla, išduotų leidimų skaičius pradėjo ženkliai mažėti (2015 m. – 657, 2016 m. – 281, 2017 m. – 74 išduoti leidimai studijoje narinėjamų šalių piliečiams). Tai galima paaiškinti Lietuvoje įgyvendintais leidimų laikinai gyventi išdavimo tvarkos teisėtos veiklos (verslo) pagrindais pakeitimais bei aktyvesniais įmonių veiklos patikrinimais.

Iššūkiai. Lietuvoje nebuvo fiksuojama akivaizdžių iššūkių po bevizio režimo įvedimo. Pagal šiuo metu turimus duomenis, galima teigti, kad vizų režimo liberalizavimas nepaveikė neteisėtos migracijos tendencijų, todėl specialių priemonių nebuvo įgyvendinama. Lietuva vykdė tik bendras priemonės skirtas mažinti neteisėtą migraciją ir vykdyti užsieniečių kontrolę.

Po vizų režimo liberalizavimo labiausiai išaugo Ukrainos ir Gruzijos piliečių besilankančių Lietuvoje skaičius. Vis dėlto, bevizis režimas šių šalių piliečiams įsigaliojo tik 2017 m., todėl Lietuvos Respublikos tarnybos atsakingos už migraciją vis dar stebi ir analizuoja situaciją.

K5.2. Kaip manote, kuo jūsų rezultatai svarbūs politikos formuotojams nacionaliniu ir (arba) ES lygiu?

Studijoje atliktas vizų režimo liberalizavimo poveikio vertinimas Lietuvai yra grindžiamas faktine bei statistine informacija, kurios pagalba galima stebėti studijoje nagrinėjamų Vakarų Balkanų ir Rytų partnerystės šalių piliečių pagrindines teisėtos ir neteisėtos migracijos tendencijas bei pokyčius 2007 m. - 2017 m. laikotarpyje. Vertinant studijoje pateiktus duomenis, kol kas nėra stebimas piktnaudžiavimas susijęs su vizų režimo liberalizavimu.

Pavyzdžiui, įstatymo "Dėl užsieniečių teisinės padėties" pataisos sąlygojo, kad sumažėjo piktnaudžiavimo prieglobsčio sistema bei teisėtos veiklos pagrindu. Šiuo metu egzistuojančių trūkumų identifikavimas (pavyzdžiui, nevykdomos informavimo kompanijos trečiosiose šalyse), galėtų padėti formuojant politiką šiose srityse. Studijos rezultatai taip pat gali būti naudingi numatant, didinant ar persikirstant ES finansinius instrumentus tam tikroms sritims, kurios padėtų valstybėms narėms pasiekti tiksliau identifiкуotų bei svarbių veikų rezultatus.

Europos migracijos tinklas (EMT) – tai Europos Komisijos, ES valstybių narių ir Norvegijos migracijos ekspertų tinklas, kurio tikslas rinkti, analizuoti ir dalintis naujausia, objektyvia, patikima ir palyginama informacija apie migraciją ir prieglobstį siekiant prisidėti prie Europos Sąjungos politikos formavimo ir visuomenės informavimo šiose srityse.

Lietuvoje EMT Nacionalinio informacijos centro (NIC) funkcijas LR Vyriausybės nutarimu vykdo Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) Vilniaus biuras glaudžiai bendradarbiaudamas su LR vidaus reikalų ministerija, Migracijos departamentu bei Valstybės sienos apsaugos tarnyba. EMT NIC bendradarbiauja ir su kitomis vyriausybėmis ir nevyriausybėmis institucijomis, dirbančiomis migracijos srityje.
